

STUPAVSKÉ NOVINY

OZNAMY MESTA

PRIJÍMANIE DETÍ DO MŠ

Prijímanie detí do MŠ v Stupave pre školský rok 2024/2025 bude prebiehať v máji.

V Stupave máme v súčasnosti štyri predškolské zariadenia – materské školy, ktorých zriaďovateľom je mesto Stupava, a to:

- 1. Materská škola Hviezdoslavova 674, Stupava** – www.mshviezdoslavova.sk
- 2. Materská škola Janka Kráľa 1, Stupava** – www.msjkralastupava.sk
- 3. Materská škola Marcheggská 58, Stupava** – www.msMarcheggska.edupage.org
- 4. Materská škola Ružová 7, Stupava** – www.msruzovastupava.sk

(pokračovanie na str. 2)

PZ STUPAVA-MÁST

ČISTÝ REVÍR

V sobotu 6. apríla sa konala upratovacia akcia, ktorú zorganizovalo poľovnícke združenie Stupava-Mást. „Viac ako 60 dobrovoľníkov, poľovníkov aj nadšencov poľovníctva a priateľov prírody nazbieralo dva plné kontajnery odpadu, ktorý bude VPS triediť a likvidovať,“ potvrdil predseda PZ Radoslav Rigler. Ďakujeme. švo

ŠPORT

STUPAVSKÉ HRY

Po vydarenom nultom ročníku bude MKIC, mesto Stupava a ZŠ kpt. Nálepku v spolupráci so športovými klubmi v našom meste organizovať prvý ročník športového festivalu pre všetkých: STUPAVSKÉ HRY. Zapojiť sa môžu deti aj ich rodičia. Konať sa bude 1. júna v čase od 10.00 – 16.00 hod. v areáli základnej školy. rr

ŠKOLSTVO

MOBIL NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE?

Rezort školstva navrhol zákaz používania mobilných telefónov na základných školách. Reaguje tým na alarmujúce informácie a dáta o nepriaznivom vplyve mobilov na výsledky a duševnú pohodu žiakov a žiačok. Cieľom zákazu nie je odstránenie digitálnych technológií zo škôl, ale ich premyslené a rozumné využívanie. rr

Aprílové vydanie prináša najmä informácie z nášho mesta. Ako sme volili v prezidentských voľbách, čo je nové na našej základnej škole, čo majú nové záhradkári a včelári. Nechýbajú ani dôležité oznamy samosprávy. V strede novin nájdete cestovný poriadok autobusovej linky 216, ktorá premáva po Stupave a odvezie vás až k nákupnému centru v Boroch. Vyskúšajte si hromadnú dopravu alebo sa len jednoducho prejdite napríklad do parku, kde bude v máji bohatý kultúrny program. Kalendár podujatí prezradí viac. Čakáme na správy aj od vás. Stačí napísať na: noviny@stupava.sk.

Váša redakcia

NÁVŠTEVA Z MINISTERSTVA

Vo štvrtok 4. apríla navštívili Stupavu minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky Richard Raši a štátny tajomník Michal Kaliňák. Pozreli si zrealizovanú stavbu ekocentra z operačného programu Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko a zároveň sa

informovali o budúcej revitalizácii Kaštieľskeho parku. Ako uviedol primátor mesta Peter Novisedlák, diskutovali aj o ďalšom využití eurofondov, a to najmä z pohľadu zefektívnenia ich čerpania, zjednodušenia procesu verejného obstarávania a celkového navýšenia finančných prostriedkov pre regióny. Na záver svojej návštevy sa minister spolu so štátnym tajomníkom podpísali do pamätnej knihy mesta.

pie, foto: Peter Kubička

LÁSKA K UMENIU

Základná umelecká škola v Stupave začala písať svoju históriu v roku 1959. V týchto dňoch tak oslavuje už svoje 65. narodeniny.

Kronikár František Tóth v mestskej kronike z roku 1960 napísal: „U stupavských detí značne vzrastá veľký záujem o vzdelanie rôznych smerov. Mnohé deti svoje záujmy v škole uplatnili aj pri vstupe do života, po ukončení štúdia. Niektoré sa rozhodli pracovať v hospodárskom alebo politickom živote, mnohé sa rozhodli vydať na cestu umenia. Preto sa v Stupave pri Osvetovej besede zriadila v roku 1959 aj hudobná škola.“

Hudobná škola v Stupave pri Osvetovej besede bola zriadená a začala svoju výchovnú činnosť v roku 1959. Výchovnú činnosť viedol učiteľ Ladislav Kudijovský. Pri otvorení sa do hudobnej školy priblížilo do päťdesiat detí. Bolo tu zrejme vidieť, že mnoho detí má záujem o hudobné umenie. Od započatia školy tu účinkovali učiteľia Gabriela Križová, Gustáv Beseda, Karol Šipoš a Kubala.

Ešte v roku 1960 viedol hudobnú školu ako riaditeľ Dunaj. Hudobná škola pri Osvetovej besede bola riadne schválená ako Hudobná škola v Stupave až 9. februára 1961. Avšak už v septembri r. 1962 bola škola premenovaná a schválená ako Škola ľudového umenia v Stupave. Funkciou riaditeľa tejto školy bola poverená Drabomíra Horváthová. Škola je umiestnená v budove pred MNV vo dvore a v predných miestnostiach od ulice je stanica požiarnej ochrany. Budova školy vo dvore je prizemná a bola volakedy majetkom grófa.“

Škola dnes

V súčasnosti navštevuje základnú umeleckú školu 813 žiakov v štyroch odboroch – hudobnom (329), výtvarnom (369), tanečnom (52) a literárno-dramatickom (63). Úlohou jej pedagógov je naučiť deti nielen zvládnuť svoj

hudobný nástroj po technickej stránke, prípadne zvládnuť výtvarné, tanečné či divadelné techniky, ale oveľa dôležitejšie vždy bolo a je viesť deti k láske k umeniu, otvárať im nové obzory a vychovávať kultúrnych ľudí, otvorených a empatických voči iným.

Margita Vicianová pracuje v základnej umeleckej škole od roku 1997 a od roku 2000 je aj jej riaditeľkou. Okrem toho vyučuje i hru na husliach.

Prezrad'te nám, ako vnímate posun detí, ktoré školu navštevujú?

V začiatkoch nemali deti veľa možností, ako využiť svoj voľný čas. Teraz je možností oveľa viac, ale stále k nám chodí veľa žiakov. Sú to deti našich absolventov a tiež deti, ktoré nemajú v rodine ani výtvarníka, ani hudobníka. Naopak, bojujeme s tým, že veľký záujem o štúdium v ZUŠ nevieme kapacitne uspokojiť. Vidíme aj to, že dnešné deti sú preťažené a venujú sa nadmiere aktivít.

Sú rovnako talentované ako v minulosti?

Kedysi svojmu záujmu a talentu venovali viac času. Teraz to majú ako jednu z mnohých aktivít.

(pokračovanie na str. 2)

(pokračovanie zo str. 1)

Ako riaditeľka sa okrem detí musíte starať aj o svoj pedagogický kolektív. Kolko učiteľov v súčasnosti na vašej škole pôsobí?

Našťastie, máme malú fluktuáciu, mnohí učelia učia na našej škole naozaj dlhé roky. Máme 29 pedagógov.

Margita Vicianová, riaditeľka ZUŠ

Od roku 1969 sídli škola v priestoroch, ktoré patria katolíckej cirkvi. Od roku 2002 ste samostatným právny subjektom, zriaďovateľom ktorého je mesto Stupava. Priestory vám už dávno nestačia nielen kapacitne. Aj vzhľadom na 65-ročnú existenciu si škola určite zaslúži priestory, ktoré by lepšie vyhovovali jej potrebám a rastúcemu záujmu o štúdium.

Nové priestory hľadáme naozaj intenzívne. Naš literárno-dramatický a výtvarný odbor síd-

lia v priestoroch mestského kultúrneho a informačného centra, budobné odbory zase v cirkevných priestoroch na Cintorínskej ulici.

V roku 2020 bola Mestským zastupiteľstvom v Stupave schválená koncepcia rozvoja ZUŠ, ktorá určuje základné východiská a požiadavky na možnú relokáciu školy v nasledujúcich rokoch. Čo presne to znamená?

O možnostiach nášho presťahovania do vyhovujúcich priestorov komunikujeme s mestom Stupa-

vu. Okrem toho sa snažíme dohodnúť, aby cirkev vo priestoroch investovala a zrekonštruovala ich.

Vaša škola vychováva nielen mladých umelcov, ale prispieva aj ku komunitnému životu v meste. Ako vnímate toto svoje pôsobenie?

Svoju činnosť sa snažíme robiť vždy na sto percent. V našom snažení nás povzbudzuje najmä energia, ktorá vzniká pri spoločných akciách. Či už sú to rodinné koncerty, alebo ples, ktorý sme si zorganizovali už po druhý raz. Na našich podujatiach sa stretnú rodičia aj starí rodičia a spolu sa tešia z toho, čo sa ich deti naučili. Vidia ich na pódiu a tleskajú. Sú to úsmevy a často aj slzy dojatia. Teší ma tiež, že na ZUŠ-ke máme zomknutý kolektív pedagógov, v ktorom sa dobre pracuje. Na svoje výročie pripravujeme sériu kultúrnych podujatí, vrcholom ktorých bude slávnostný koncert. Uskutoční sa 17. mája o 18.00 hod. vo veľkej sále Kultúrneho domu v Stupave.

Aké ďalšie podujatia ešte pripravujete?

Na oslavu nášho 65. výročia by sme chceli pozvať všetkých Stupavčanov. Prezentovať sa budú žiaci jednotlivých odborov. Ako prvý sa uskutoční koncert k Dňu učiteľov. Výtvarný odbor usporiada dve záverečné výstavy žiakov. V priestoroch Stupavskej synagógy sa 3. mája o 18.00 hod. uskutoční vernisáž výstavy žiakov z triedy M. Kolumbusovej a vo výstavnej sále MKIC bude 16. mája o 17.00 hod. vernisáž výstavy žiakov z tried J. Hanovej, M. Burda a P. Ševčíkovej. Žiaci literárno-dramatického odboru a tanečného odboru pripravujú na 11. júna o 16.30 hod. Večer divadla a tanca. Toto podujatie sa bude konať v kine v MKIC.

Vrcholným podujatím bude slávnostný koncert k 65. výročiu založenia ZUŠ v Stupave. Naplánovaný je na piatok 17. mája o 18.00 hod. a uskutoční sa vo veľkej sále MKIC.

Tešíme sa na spoločné stretnutie so všetkými, ktorí chcú s nami toto výročie osláviť.

Eva Švoňavová, foto: autorka, Peter Kubička

(pokračovanie zo str. 1)

Podmienky prijatia do MŠ

Na predprimárne vzdelávanie sa prednostne prijímajú deti, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné (dieťa, ktoré dosiahne päť rokov veku do 31. augusta príslušného kalendárneho roka) a následne deti, ktoré majú právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie (deti, ktoré dovŕšia 4 roky do 31. augusta príslušného kalendárneho roka). Ostatné podmienky prijímania určia riaditeľky materských škôl (ďalej aj ako „MŠ“) a zverejnia ich na svojom webovom sídle. Zákonný zástupca podáva žiadosť o prijatie dieťaťa do spádovej materskej školy podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa.

Spádové oblasti pre jednotlivé materské školy nájdete vo VZN č. 1/2024 o spádových územiach materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stupavy:

Ak spádová MŠ nebude mať kapacitné možnosti na prijatie dieťaťa, riaditeľ spádovej MŠ vydá rozhodnutie o neprijatí a oznámi neprijatie takéhoto dieťaťa zriaďovateľovi materskej školy. Následne zriaďovateľ vykoná všetky potrebné úkony, aby dieťa na predpri-

márne vzdelávanie prijal riaditeľ akejkoľvek MŠ, ktorej je zriaďovateľom. Žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie v spádovej MŠ sa považuje za žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie v MŠ, ktorej zriaďovateľom je mesto. Nie je preto potrebné ani žiaduce, aby zákonný zástupca podával žiadosť do viacerých MŠ v meste Stupave.

Spôsob a termín prijímania

Žiadosť rodiča o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie do materskej školy (ďalej len „žiadosť“) na príslušný školský rok sa budú podávať v čase od 1. mája do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

Dieťa sa do materskej školy prijíma na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu, ktorú predloží riaditeľovi danej materskej školy, spolu s potvrdením o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa musí obsahovať aj údaj o povinnom očkovaní dieťaťa. Žiadosť musí byť podpísaná obidvomi zákonnými zástupcami.

Konkrétny termín (konkrétne dni, prípadne aj časové rozpätie v rámci jednotlivých dní) a miesto podávania žiadostí určia a zverejnia riaditeľky

materských škôl. Na prijímanie detí pre školský rok 2024/2025 si stanovili nasledujúce termíny s osobnou návštevou:

MŠ J. Kráľa – 6. 5. 2024

MŠ Hviezdoslavova – 7. 5. 2024

MŠ Ružová – 9. 5. 2024

MŠ Marcheggská – 10. 5. 2024

Zákonný zástupca môže podať žiadosť:

- osobne,
 - poštou alebo kuriérom na adresu materskej školy,
 - e-mailom alebo odoslaním naskenovaného podpísaného tlačiva prostredníctvom e-mailu.
- Rodič môže žiadosť doručiť aj prostredníctvom:
- elektronického podania doručeného do elektronickej schránky materskej školy alebo
 - elektronického dokumentu, ktorý je autorizovaný kvalifikovaným elektronickým podpisom.

Dieťa môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie aj v inej ako spádovej materskej škole, ak ho riaditeľ tejto materskej školy prijme. Dieťa môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie mimo obce, v ktorej má trvalý pobyt, na základe rozhod-

nutia riaditeľa materskej školy o prijatí do materskej školy, do ktorej ho hlási zákonný zástupca.

Všetky potrebné dokumenty a žiadosť je možné nájsť na webových stránkach jednotlivých MŠ. Okrem už spomenutých existujúcich materských škôl v Stupave bude k 1. septembru 2024 zriadená aj nová Materská škola na Zvončekovej ulici. Nakoľko nová materská škola ešte nemá oficiálne webové sídlo, informácie o prijímaní detí do tejto MŠ budú uverejňované na webstránke mesta Stupavy www.stupava.sk, kde bude za týmto účelom zriadený banner s názvom „Materská škola Zvončeková“. Rodičia tu nájdú tlačivá na prihlásenie dieťaťa, ktoré vyplnené a podpísané oboma rodičmi môžu priniesť priamo do materskej školy v termínoch: 6. 5. a 7. 5. v čase od 14.00 do 17.00 hod. alebo dňa 10. 5. v čase od 8.00 do 12.00 hod. Zároveň si v tomto čase môžu urobiť malú prehliadku priestorov MŠ.

Prihlášky však môžu rodičia priniesť do konca mája aj na Mestský úrad Stupava, prípadne poslať poštou/elektronicky na adresu: Mestský úrad Stupava, Mgr. Beáta Veltschmidová, Školský úrad, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava/beata.veltschmidova@stupava.sk.

rr

VÝSLEDKY VOLIEB PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V STUPAVE

Ako sme volili v 1. kole dňa – 23. marca 2024

11
KANDIDÁTOV

29 583
VOLIČOV PRIŠLO
6 013

ÚČAŠŤ
62,75 %

PLATNÝCH
ODOVZDANÝCH
HLASOV
5 985

IVAN KORČOK: 3 780 HLASOV

PETER PELEGRINI: 1 346 HLASOV

ŠTEFAN HARABIN: 543 HLASOV

JÁN KUBIŠ: 138 HLASOV

IGOR MATOVIČ: 94 HLASOV

PATRIK DUBOVSKÝ: 49 HLASOV

MARIÁN KOTLEBA: 22 HLASOV

MILAN NÁHLIK: 6 HLASOV

ANDREJ DANKO DOSTAL: 4 HLASY

KRISZTIÁN FORRÓ: 2 HLASY

RÓBERT ŠVEC: 1 HLAS

Druhé kolo volieb sa konalo 6. 4. 2024.

29 604
VOLIČOV PRIŠLO
6 961

ÚČAŠŤ
72,4 %

IVAN KORČOK: 4 541 HLASOV

PETER PELEGRINI: 2 372 HLASOV

Celoslovenské výsledky volieb

PETER
PELEGRINI
1 409 255 HLASOV

53,1 %

46,9 %

1 243 709 HLASOV

IVAN
KORČOK
1 243 709 HLASOV

Peter Pellegrini do svojho úradu nastúpi 15. júna 2024 a stane sa tak šiestym prezidentom samostatného Slovenska.

Veľké poďakovanie patrí zamestnancom samosprávy, ktorí pripravovali volebné miestnosti, zabezpečovali rozvoz, distribúciu volebných urien a letákov, členov do komisií a mnoho iných úloh.

FEBRUÁROVÉ ZASADNUTIE MsZ

Prvé zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Stupave v tomto roku sa uskutočnilo 15. februára. Prítomných bolo na ňom 15 poslancov.

V úvodnej informácii o diani v meste primátor informoval, že k projektu Materskej školy Zvončeková prebiehajú tri kola kolaudačných konaní – na stavbu, na spevnené plochy a vodoprávne konania. Popri procese zaradenia do siete školských zariadení mesto zabezpečuje aj vybavenie areálu poslednými detailmi, ktoré sú nevyhnutné na spustenie prevádzky. Mesto čakajú výberové konania na pedagogických a nepedagogických zamestnancov.

Kolaudačné konanie prebieha aj pri dostavbe Materskej školy na Ružovej ulici a následne bude zabezpečené vybavenie prístavby škôlky. Riaditeľka má už pre úrady spracované podklady, ktoré súvisia s rozšírením kmeňovej prevádzky školy.

ÚZEMNÝ PLÁN

Mestu bol doručený spracovaný návrh nového územného plánu mesta od spracovateľov. Po verejnom prerokovaní, t. j. po zverejnení návrhu a následnom vyhodnotení pripomienok, sa pripraví čistopis, ktorý sa podľa § 25 stavebného zákona pošle na posúdenie na Okresný úrad Bratislava a po prijatí stanoviska okresného úradu sa môže prístupíť k schvaľovaniu mestským zastupiteľstvom.

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIA

Poslanci schválili viacero všeobecne záväzných nariadení, medzi nimi i všeobecne záväzné nariadenie mesta č. 1/2024 o spádových územiach materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stupavy.

Od školského roka 2024/2025 sa počíta s rozšírenou kapacitou dvoch tried v Materskej škole Ružová a so zriadením novej Materskej školy na Zvončekovej ulici, z čoho vyplynula potreba určiť nové spádové územia MŠ. Pri ich určovaní sa vychádzalo z počtu detí s povinným predprimárnym vzdelávaním (tzv. predškôlakov) a trvalým pobytom v Stupave pre školský rok 2024/2025, ako aj z územného rozloženia obytných zón v meste.

Ďalším zo schválených VZN bolo všeobecne záväzné nariadenie mesta Stupavy č. 2/2024 o podmienkach umiestňovania volebných plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane na území mesta Stupavy.

Mesto má zákonnú povinnosť poskytnúť a ustanoviť podmienky na umiestňovanie volebných plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane. Novoprijaté

VZN aktualizuje platnú legislatívu a mení počet a umiestnenie plôch na vylepovanie volebných plagátov. Ako plochy na vylepovanie volebných plagátov sa doteraz používali betónové valce, ktoré sa umiestňovali na viacero verejných miest. Po novom je na tento účel vyhradená iba jedna plocha – informačná tabuľa na Agátovej ulici pri Mestskom kultúrnom a informačnom centre.

NOVÁ SMERNICA

Schválená bola aj smernica č. 3/2024 o vybaľovaní oznámení o protispoločenskej činnosti, ktorá usmerňuje, ako má postupovať zamestnanec mesta, ak zistí, že sa koná niečo protizákonné. Zamestnanec môže oznámiť zistenú protispoločenskú činnosť a má ochranu, aby ho zamestnávateľ nemohol perzekvovať. Hlavná kontrolórka mesta uviedla, že ide o také oznámenia, ktoré sa týkajú napríklad trestného činu poškodzovania finančných záujmov EÚ, trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní, korupcie a iné.

PROJEKT NA CHODNÍK Z POLYGÓNU

Mestské zastupiteľstvo prijalo uznesenie, ktorým uložilo mestskému úradu povinnosť obstaráť vypracovanie projektu pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie a inžiniersku činnosť pre chodník z lokality Pod Kopcami (Polygón) po existujúci chodník pri ulici Pod Vříškom. Toto uznesenie sa nezaobera financovaním výstavby, ide len o projektovú prípravu.

DOPRAVNO-KAPACITNÉ POSÚDENIE

Poslanec Ján Kušnír predložil návrh na spracovanie dopravno-kapacitného posúdenia (DKP) pre centrálnu dopravnú os mesta, tvorenú ulicami Hlavná a Malacká, od križovatky s Mlynskou až po Polygón. Výsledok tohto DKP sa môže použiť aj pre všetky uvažované investície. Pre financovanie realizácie DKP sa odporúča preveriť, resp. určiť spôsob verejno-súkromného partnerstva, vďaka ktorému by sa na spracovaní DKP finančne podieľali spoločne súkromní investori a mesto Stupava. Z predbežného prieskumu sa priemerná hodnota zákazky pohybuje na úrovni 32 000 eur bez DPH. Poslanec zároveň uviedol, že by vedel zdefinovať potenciálnych investorov. Mestské zastupiteľstvo odporučilo primátorovi vyvolať rokovanie s potenciálnym investorom pre prípravu a vypracovanie tohto dopravno-kapacitného posúdenia.

PROJEKT PRE PUMPTRACK

Komisia školstva a športu sa od minulého roka zaoberá myšlienkou vybudovania priestoru pre deti a mládež, kde by mohli mladí Stupavčania športovať a inak tráviť voľný čas. Členovia komisie sa inšpirovali plochami, ktoré sú vybudované v Záhorskej Bystrici a v Lozorne. Z rokovaní komisie vzišiel takisto návrh, aby priestor obsahoval aj pumptrackové ihrisko. (Pozn. redakcie – ide o trať, zvyčajne

kruhového alebo elipsového tvaru, ktorá pozostáva z vln a klopených zákrut.) Vhodná na tento účel by mohla byť plocha v okolí bývalej železničnej stanice na Železničnej ulici. Primátor uviedol, že v Stupave takýto priestor, kde by sa mohli tínedžeri a mladí ľudia stretávať, nemáme. Náklady na vybudovanie pumptrackovej dráhy v Záhorskej Bystrici predstavovali sumu 100 000 eur, mesto bude preto čakať na vhodnú výzvu. Mestské zastupiteľstvo schválilo vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekt multifunkčného ihriska vrátane pumptracku, mobiliáru a osvetlenia na Železničnej ulici v sume 15 000 eur.

SCHVAĽOVANIE DOTÁCIÍ

Poslanci rokovali aj o prerozdeľovaní dotácií pre jednotlivé združenia či zväzy pôsobiace v Stupave. V stanovenej lehote do 31. 10. 2023 bolo mestu doručených 33 žiadostí o dotácie. V rozpočte na rok 2024 bola na čerpanie dotácií schválená finančná suma vo výške

35 000 eur. K téme sa uskutočnila 24. 1. 2024 pracovná porada poslancov, následne sa prerozdeľovaním týchto financií zaoberala aj mestská rada. Mestské zastupiteľstvo po diskusii predložil návrh odsúhlasilo. (Tabuľku schválených dotácií nájdete v predchádzajúcom vydaní Stupavských novín.) Zároveň mestské zastupiteľstvo uložilo mestskému úradu úlohu aktualizovať všeobecne záväzné nariadenie o postupe poskytovania dotácií z rozpočtu mesta Stupavy tak, aby v ňom boli stanovené koeficienty kritérií jednotlivých žiadateľov podľa spoločenskej dôležitosti/významu, počtu členov, dĺžky pôsobenia žiadateľa v danej oblasti a pod. Postup a spôsob stanovenia významu kritérií je potrebné najskôr prerokovať s potenciálnymi žiadateľmi a následne komisiou mestského zastupiteľstva.

NÁJOM POZEMKOV POD GARÁŽAMI

Mesto eviduje na pozemkoch vo svojom vlastníctve 196 postavených garáží, ktoré sa nachádzajú na uliciach Železničná, Zdravotnícka, Kúpeľná, Vajanského, Budovateľská, Jilemnického a Marcheggská. Za účelom usporiadania užívacích vzťahov medzi vlastníkom pozemkov a vlastními garáží sú uzatvárané zmluvy o nájme pozemku. Keďže nájomné zmluvy s vlastními garážami boli uzatvárané na dobu neurčitú a výška nájomného sa lišila v závislosti od času, keď boli tieto zmluvy uzavreté, a neboli zohľadnené žiadne ďalšie objektívne príčiny a faktory, bolo potrebné stanovenie všeobecnej hodnoty nájomného. Mestský úrad pristúpil k obstaraniu znaleckého posudku na stanovenie všeobecnej hodnoty nájomného na všetky pozemky vo vlastníctve mesta, ktoré sú zastavané týmito stavbami. Vecou sa zaoberala aj komisia majetková

STUPAVA

a legislatívno-právna, ktorá odporučila mestskému zastupiteľstvu schváliť navrhovanú výšku nájomného za nájom pozemkov vo vlastníctve mesta Stupavy zastavaných garážami vo vlastníctve iných osôb vo výške 15,00 eur/m²/rok za celý predmet nájmu. Poslanci návrh schválili.

NADOBUDNUTIE VLASTNÍCKYCH PRÁV

Mestské zastupiteľstvo schválilo odplatné nadobudnutie vlastníckeho práva k stavebným objektom splašková kanalizácia, verejné osvetlenie a prízjazdová komunikácia na uliciach Platanová a Dubová za symbolické 1 euro. Rovnako za 1 euro odsúhlasili poslanci aj nadobudnutie vlastníckeho práva mestom k pozemkom a stavebným objektom – splaškovej kanalizácii, verejnému osvetleniu a komunikácii v lokalite Dielové. Schválené bolo aj bezodplatné nadobudnutie vlastníckeho práva mestom k chodníkom a vjazdov na Dlhej ulici, ktoré boli vybudované na pozemkoch mesta v rámci stavby „Novostavba polyfunkčného objektu Nuevo“.

PRÍPRAVA A REALIZÁCIA PROJEKTOV 2024

Mesto Stupava plánuje a pripravuje projekty v kontexte dlhodobého zamerania mesta na kľúčové oblasti so strategickou prioritou obyvateľov Stupavy v symbióze s plánovaným a reálne vyhláseným harmonogramom aktuálnych výziev v rámci jednotlivých dotačných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. Plánované projekty boli zhrnuté a predložené mestskému zastupiteľstvu. Všetky odzrkadľujú a naplňujú úlohy, ktoré mestské zastupiteľstvo schválilo v roku 2023 v rámci Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta na roky 2024 až 2030. Mesto chce reagovať na avizované možnosti čerpania cudzích zdrojov, či už je to z programu Slovensko, Plánu obnovy a odolnosti SR, rôznych dotačných schém z kraja, Fondu na podporu športu, z prostriedkov jednotlivých ministerstiev či z dotácií na projekty, ktoré vyhlasuje MAS Dolné Záhorie. Prioritou v rámci plánu a prípravy projektov je orientácia na maximalizáciu prostriedkov získaných z jednotlivých dotačných schém a zabezpečenie minimálnej finančnej spoluúčasti mesta na spolufinancovaní investičných projektov. Plánované projekty odzrkadľujú strategické investičné zámery, z ktorých väčšina by mala byť spolufinancovaná v rozmedzí od 0 do 30 % z celkových oprávnených výdavkov. Plán pre prípravu a realizáciu projektov predpokladá jeho priebežnú aktualizáciu pre efektívnu spoluprácu mesta Stupavy v rámci spolupráce s Radou partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja na roky 2021 – 2027, čo zvýši bonitu jednotlivých projektov a možnosti ich schválenia v rámci konkrétnych dotačných programov. Úspešnosť v schvaľovacom procese závisí aj od úrovne a kvality spracovania projektov v porovnaní s inými samosprávnymi útvarmi v rámci kraja.

Erika Pieaseková, foto: Peter Kubička

Najbližšie zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutoční 25. 4. 2024 v Kultúrnom dome v Stupave.

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 15. 2. 2024 o 9.20 hod. bola hliadka MsP požiadaná pracovníčkou sociálnych vecí a rodiny mesta Stupavy o preverenie zdravotného stavu klienta na Hlavnej ulici. Informovala ich, že si nepreberá stravu a nereaguje na telefonáty. Hliadka na mieste zistila, že byt, v ktorom sa mal klient nachádzať, je zamknutý z vnútornej strany a na zvonenie nik nereaguje. O situácii hliadka MsP informovala obvodné oddelenie PZ Stupava, ktorí sa dostavili na miesto, a zároveň na miesto privolala pracovníkov DHZ Stupava za účelom otvorenia bytu. Po otvorení bytu bol v obývacom pokoji nájdený muž

o odovzdaní – prevzatí veci. Išlo o hotovosť 2x 20 eur a 1x 10 eur. Pri následnom spracovávaní a dokumentovaní nálezu a pátraní po majiteľovi finančnej hotovosti sa hliadke telefonicky v čase o 11.50 hod. prihlásil majiteľ zabudnutej hotovosti, ktorému bola táto po hodnovernom overení odovzdaná.

Dňa 1. 3. 2024 v čase 19.50 hod. prijala hliadka MsP oznámenie o pohybe neznámych osôb na jednom zo stavenísk na Zvončekovej ulici. Po príchode na miesto hliadka MsP skontrolovala novostavby, pričom v jednej z nich narazila na zamilovaný

mentovali a riešili 119 priestupkov v statickej doprave. Z týchto priestupkov bolo najčastejším porušením pravidiel cestnej premávky zastavenie a státie na chodníku, zastavenie a státie v križovatke a vo vzdialenosti kratšej ako 5 metrov pred hranicou križovatky, na cestnej a verejnej zeleni, nerešpektovanie

bez známkov života. Na miesto bol privolaný koroner, ktorý konštatoval smrť bez cudzieho zavinenia z chorobných príčin. Po vykonaní potrebných úkonov na mieste bol byt uzamknutý, zabezpečený a o situácii bola zároveň vyzoomená príbuzná zosnulého.

párik. Po kontrole totožnosti oboch osôb vyplynulo, že bývajú neďaleko a chceli mať pre seba chvíľku „súkromia“, ktoré našli práve na stavbe. Osoby boli následne poverené a miesto opustili.

Dňa 24. 3. 2024 v čase 14.30 hod. prijala hliadka MsP telefonické oznámenie, že z objektu bývalej Incheby na Mariánskej ulici sa šíri hustý čierny dym. Hliadka po príchode na miesto zistila, že v objekte v jednej z opustených hál je požiar rozšírený už aj na strechu haly, preto hliadka ihneď kontaktovala operačné stredisko hasičského a záchranného zboru a DHZ Stupava. Do príchodu jednotiek HaZZ hliadka MsP Stupava zabezpečila miesto udalosti a zabránila vstupu prizerajúcich sa osôb. Po príchode hliadky obvodného oddelenia PZ SR Stupava bolo miesto udalosti odovzdané. Na mieste nedošlo k zraneniu osôb. Za uplynulé obdobie hliadky MsP doku-

dopravnej značky zákaz vjazdu pre všetky vozidlá, nerešpektovanie dopravnej značky zákaz vjazdu nákladných vozidiel, nerešpektovanie dopravnej značky zákaz zastavenia. Riešili niekoľko priestupkov proti verejnému poriadku v zmysle § 47 zákona o priestupkoch a § 48 zákona o priestupkoch, ako sú ustanovené všeobecnými záväznými nariadeniami obce. V 6 prípadoch riešili vrak vozidla a v 2 prípadoch odstúpili vec na ďalšie konanie príslušnému orgánu policajného zboru pre podozrenie z trestného činu.

Dňa 15. 2. 2024 v čase 20.20 hod. bola hliadka MsP telefonicky požiadaná o asistenciu od operačného strediska hasičského a záchranného zboru pri požiari dvoch unimobuniiek v areáli píly na Vajanského ulici. Hliadka MsP vykonala prehliadku príslušných budov, či sa v nich nenachádzajú osoby, a asistovala hasičom pri likvidácii požiaru.

Dňa 17. 2. 2024 v čase 9.10 hod. oznámil poctivý nálezca hliadke MsP, že v bankomate Poštovej banky na Hlavnej ulici našiel zabudnutú finančnú hotovosť. Hliadka MsP na mieste s nálezcom spísala potvrdenie

VALENTÍNSKA KVAPKA KRVI

Skončil sa 29. ročník Valentínskej kvapky krvi, kampane Slovenského Červeného kríža zameranej na podporu bezpríspevkového darčovstva krvi. Počas štyroch týždňov prišlo do odberových centier viac ako 28 000 ľudí s úmyslom darovať krv.

Z celkového počtu darcov bolo 3 553 prvodarcov. „K bezpríspevkovému darčovstvu krvi sme počas tohtoročnej Valentínskej kvapky krvi inšpirovali takmer o 5 000 ľudí viac ako vlani, čo je veľmi povzbudivé,“ hovorí Zuzana Rosiarová, generálna sekretárka Slovenského

Červeného kríža. V rámci kampane sa po celom území Slovenska konalo 177 mobilných odberov, pri ktorých asistovalo 109 dobrovoľníkov Slovenského Červeného kríža. Tí spolu odpracovali 540 dobrovoľníckych hodín.

Tohtoročný slogan kampane znel: Buďte k sebe láskaví, veď sme +/- rovnakí. Počas nej sme na našich profiloch na sociálnych sieťach viedli aj edukačnú kampaň zameranú na

tému výskytu a kompatibility jednotlivých krvných skupín. Tvárou tohto ročníka Valentínskej kvapky krvi bola herečka Kristína Svarinská, ktorá darcov aj osobne podporila na mobilnom odbere v priestoroch Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Spolu s ňou podporilo kampaň prostredníctvom sociálnych sietí aj mnoho iných známych tvárí. Vďaka tomu sme v online priestore oslovili státisíce ľudí.

www.redcross.sk

EKONOMICKÁ GRAMOTNOSŤ

AKO PRACOVAŤ SO SVOJIMI PENIAZMI II

Na niekoľkých príkladoch vám predstavíme, ako malými zmenami získate nemalé peniaze.

Neplaťte tam, kde neplatia vám

Viete si predstaviť, že budete niekomu dlhodobo požičiavať svoj majetok a nebudete zaň chcieť ani jeden cent, hoci dotýčny s ním bude podnikať a aj vďaka nemu dosahovať zisk?

Mnoho ľudí práve toto robí: roky si ukladajú svoje peniaze na bežný bankový účet s nulovými úrokmi a zároveň za jeho vedenie každý mesiac platia poplatok. Pričom banka tieto peniaze požičiava iným ľuďom či firmám – a za pôžičky alebo úvery si od dlžníkov vyberá odmenu vo forme úrokov. Možno 10 eur mesačne za vedenie bežného účtu nie je pre vás veľký peniaz. Ale za rok vám tieto peniaze vyskladajú 120 eur, za päť rokov už 600 eur – a to je už slušná sumička, ktorú môžete mať vy a nie vaša banka.

Zmeňte banku, kde vedenie účtu a súvisiace služby máte zadarmo.

Nesplácajte, ale šetrite

Vraj splácanie pôžičky je jednoduché. Nenechajte sa zmiasť: šetrenie je tiež jednoduché a navyše oveľa výhodnejšie. Háčik je v tom, že pri splácaní úveru za tovar zaplatíte viac ako stojí, ale pri sporení vás tá istá vec môže vyjsť na ešte menšie peniaze.

Povedzme, že chcete zažiť výnimočnú dovolenku, na ktorú budete spomínať celý život, a že na ňu potrebujete 5 000 eur. Na to vám však výplata nestačí. Ak si zážitok doprajete hneď, musíte si požičať. Pri 7-percentom úroku a dobe splatnosti 5 rokov vás splátka pôžičky vyjde na 99 eur mesačne. Za päť rokov dokopy zaplatíte 5 940 eur. O takmer tisíc viac, ako bola cena dovolenky. Viete, koľko peňazí by mesačne stačilo odkladať do finančného produktu so zhodnotením 5 percent ročne, aby ste po piatich rokoch získali potrebných 5 000 eur? Iba necelých 75 eur mesačne. Za päťtisícovú dovolenku tak zaplatíte iba 4 500 eur.

Už tieto dva bežné príklady napovedajú, že ak chcete, aby vám vaše zarobené peniaze prinášali ďalšie peniaze alebo výhody, mali by ste práci s nimi venovať pozornosť. Nechajte si poradiť od odborníkov, ktorí sa venujú finančnému plánovaniu a finančnému poradenstvu profesionálne.

Marián Sedílek,

autor je lektorom finančnej gramotnosti, pracuje ako finančný poradca v spoločnosti Broker Consulting

JARNÉ PRÁCE VO VPS

VPS STUPAVA

Marec patrí u nás už tradične aj veľkonočnej výzdobe, príprave kvetináčov na jarnú výsadbu a prácam v záhonoch. Nevynechali sme ani detské ihriská, ktoré začíname pripravovať na sezónu. Popri čistení ulíc, vývoze komunálneho aj separovaného odpadu, orezoch stromov či oprave mestského mobiliáru tak máme každý deň plné ruky práce.

Veľkonočná výzdoba

Vďaka našim šikovným kolegom sme aj tento rok pripravili obľúbenú výzdobu

pred kostolmi či kultúrnym domom. Hlavne deti si tak môžu do chuti poobzerať veľkonočných zajkov či ozdobené vajčká, ktoré poma-

ľovali ich kamaráti z materských škôl v Stupave alebo zo Základnej umeleckej školy.

Vyčistená dlažba pred kostolom

Na Veľkú noc sme sa postarali aj o prípravu námestia a priestorov okolo kostolov. Na rad tak prišlo aj čistenie dlažby Námestia sv. Trojice.

Pripravujeme záhony

V marci sa venujeme aj čisteniu a údržbe záhonov či príprave kvetináčov na jarnú

výsadbu. Farebné jarné kvety nám tak môžu sprevádzať každodennú cestu mestčekom.

Namalované priechody

V posledných týždňoch dostali nový náter aj priechody pre chodcov.

Orez pri cintoríne

Na orez čakali aj suché stromy pri parkovisku pri Novom cintoríne, do akcie sa tak dostala aj naša vysokozdvížná plošina.

Vyrovnaný povrch na Barónovom

Už tradične pred trhovou sezónou sme vyrovnali aj povrch parkoviska na Barónovom. Návšteva trhu alebo kultúrneho domu tak bude o niečo pohodlnejšia.

Lokálne opravy ciest

Počasia prišlo aj prácam na ceste. Pusťili sme sa teda do lokálnych opráv výtlkov a asfaltovania.

Čistenie rybníka

Pravidelne sa venujeme aj údržbe obľúbeného Pivovarského rybníka v parku. Jazierko aj okolie sme vyčistili a tešíme sa, ako si pri ňom oddýchnete počas slnečných dní.

Vynovené zábradlie

Venovali sme sa aj oprave zábradlia pri Základnej umeleckej škole, ktoré sme pozvali a pripravili do prevádzky.

ŠIKOVNÉ TRIEDENIE

Ak bývate v rodinnom dome, máte dve možnosti, ako zbierať triedený odpad na vývoz. Buď do farebných nádob, alebo do vriec, ktoré vám poskytneme. Triedený odpad je od rodinných domov zbieraný 1x mesačne podľa rozdeľovacích obvodov. Ak vám to priestorové možnosti dovoľia, odporúčame si zakúpiť farebné nádoby na triedený odpad. Najviac sa využívajú modrá nádoba na papier a žltá na plast.

Aké sú výhody nádoby oproti farebným vreciam na triedený odpad?

- má vyššiu kapacitu
- nerozsypáva sa vám odpad v skladovacích priestoroch
- nádoba nepreteká, izoluje prípadný zápach
- udržiavajú okolie v čistote, keďže z vriec odpad často rozfúka
- zefektívňuje prácu zamestnancom pri zbere odpadu

Ak si nádoby zakúpite priamo vo Verejnoprospešných službách Stupava, dostanete k nim aj farebnú nálepku podľa druhu odpadu a po dohode je možné ju doviezť až domov k vám.

Cena každej nádoby (zelená, žltá, modrá, hnedá) je v prípade 120 nádoby 38 eur/ks a 240 litrovej 50 eur/ks. Rovnako vám odovzdáme nádobu už vybavenú kontrolným čipom.

Ak sa rozhodnete zotrvať pri zbere triedeného odpadu do vriec, prosíme vás, aby ste dodržiavali farebné rozlíšenie podľa druhu odpadov. Zber prebieha postupne v rámci obvodu, jeden druh odpadu po druhom. Ak je ich obsah pomiešaný, môže takéto vrece znemožniť nazbieraný obsah vozidla.

www.vps-stupava.sk

KONTROLA NA SKLÁDKE

Slovenská inšpekcia životného prostredia vykonala na základe podnetu od občana environmentálnu kontrolu na skládke v Stupave.

Skládka sa aktuálne nachádza v procese uzatvárania a rekultivácie. Inšpekcia kontrolovala teleso skládky a navezených materiálov a tiež podmienky monitorovania skládky. Záver kontroly konštatoval, že stavba uzatvorenia skládky prebieha v súlade s vydaným stavebným povolením, podozrenia z podnetu občana neboli potvrdené. Rovnako tak boli predložené požadované zhodnotenia monitoringu priesakovej kvapaliny, podzemnej a povrchovej vody za roky 2022 a 2023, spolu so zhodnotením monitoringu skládkového plynu za tieto roky. Výsledky všetkých monitoringov boli v poriadku.

Podľa integrovaného povolenia môžu byť na rekultiváciu skládky použité aj inertné odpady ako štrk, drvené horniny, odpadový piesok, zemina, škridly a odpadový materiál, zmesi betónu, tehál, škridiel či keramiky alebo výkopová zemina.

Harmonogram prác predpokladá finálne uzatvorenie skládky na rok 2027.

sn, foto: Peter Kubička

VPS STUPAVA

PRACOVNÉ DNI:

7.00 – 15.30

OBEDNÁ PRESTÁVKA 11.30 – 12.30

STRÁNKOVÉ DNI:

PONDELOK 7.00 – 15.30

OBEDNÁ PRESTÁVKA 11.30 – 12.30

STREDA 7.00 – 15.30

OBEDNÁ PRESTÁVKA 11.30 – 12.30

AKTUALITY:

ZBER KOVOVÉHO ODPADU:

19. 4. 2024

ZBER NEBEZPEČNÉHO ODPADU:

20. 4. 2024

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

ASISTENCIA POLICAJNÉMU ZBORU

Vo štvrtok 15. 2. 2024 sme boli vyslaní v čase 9.58 hod. na výzvu Mestskej polície Stupava k asistencii pri otváraní bytu na Hlavnej ulici. Jednotka vykonala za pomoci vyslobodzovacieho náradia násilný vstup do bytu. Následne bolo miesto udalosti odovzdané zasahujúcim príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky.

POŽIAR NA VAJANSKÉHO ULICI

Vo štvrtok 15. 2. 2024 sme boli vyslaní na výjazd s vozidlom CAS32 Tatra 815

v čase 19.29 hod. vedením mesta Stupavy a aj Operačným strediskom Hasičského a záchranného zboru k požiaru vozidla na Vajanského ulici. Po príchode na miesto udalosti bolo prieskumom zistené, že nejde o požiar vozidla, ale ide o požiar dvoch unimobuniek. Jednotka na mieste vykoná-

vala hasebné a likvidačné práce s použitím dýchacích prístrojov. Následne na miesto udalosti dorazila aj jednotka Hasičského a záchranného útvaru hl. mesta Bratislavy. Späť do základne sme sa vrátili krátko pred 21.00 hod.

V piatok 16. 2. 2024 sme boli o 6.39 hod. opätovne vyslaní na miesto po požiaru unimobuniek. Na mieste dochádzalo k dymeniu v troskách unimobuniek. Jednotka na mieste požiarovisko opätovne poriadne preliala vodou a skontrolovala termokamerou.

POŽIAR V STUPAVE

V stredu 6. 3. 2024 sme boli o 16.27 hod. Operačným strediskom Hasičského a záchranného zboru vyslaní k požiaru opustenej budovy na ulici Vincenta Šikulu. Po príchode na miesto udalosti bolo zistené, že ide o požiar odpadu malého rozsahu v priestore opustenej budovy. Na mieste zasahovali aj príslušníci Hasičského a záchranného útvaru hl. mesta Bratislavy a Policajného zboru Slovenskej republiky.

ÚNIK PREVÁDZKOVÝCH KVAPALÍN

V pondelok 11. 3. 2024 sme boli o 9.22 hod. Operačným strediskom Hasičského a záchranného zboru vyslaní k technickej pomoci na Hlavnú ulicu, kde unikali prevádzkové kvapaliny z nákladného vozidla. Po celej ploche sme ich zasypali sorpčnou

látkou a vozovku očistili. Poškodené vozidlo bolo z miesta udalosti odtiahnuté odfahovou službou.

PÁD STROMU

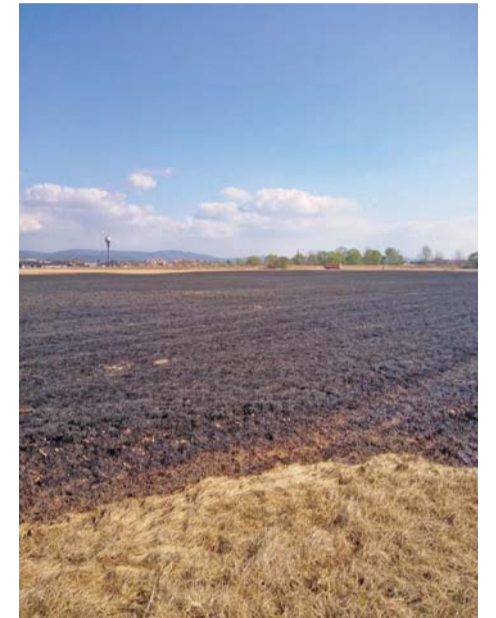
V utorok 12. 3. 2024 sme boli o 1.50 hod. Operačným strediskom Hasičského a záchranného zboru vyslaní k technickej

pomoci na Hviezdoslavovu ulicu, kde vplyvom poveternostných podmienok padla časť stromu. Kmeň a konáre blokovali jeden jazdný pruh cesty I. triedy. Jednotka odstránila prekážku pomocou motorovej píly a očistila vozovku.

POŽIAR V OBCI ZOHOR

Vo štvrtok 14. 3. 2024 sme boli o 13.10 hod. Operačným strediskom Hasičského a záchranného zboru vyslaní k požiaru

porastu na poli v katastri obce Zohor. Jednotka vykonala na mieste požiaru hasebné a likvidačné práce, a to v súčinnosti s jednotkou Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru z Malaciek a jednotkou Záchrannej brigády Hasičského a záchranného zboru z Malaciek.

OZNAMY MESTA

Súhlas so zasielaním oznámenia e-mailom

Novela zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady umožňuje mestu Stupave zasielať oznámenie o výške dane a oznámenie o výške miestneho poplatku za komunálne odpady spolu s platobnými údajmi do e-mailovej schránky daňového subjektu (daňovník – ten, ktorý podal priznanie k dani z nehnuteľností alebo poplatník, ktorý sa prihlásil na poplatok za komunálny odpad), pokiaľ daňový subjekt prinesie vyplnený súhlas osobne do podateľne, zašle poštou na Mestský úrad Stupava alebo zašle vyplnený súhlas na e-mailovú adresu: dane.poplatky@stupava.sk

Táto elektronická služba je určená pre fyzické osoby nepodnikateľov, ktorí nemajú aktivovanú elektronickú schránku na doručovanie na ústrednom portáli verejnej správy (www.slovensko.sk).

Toto riešenie odbremeni daňové subjekty od doručovania zásielok poštovým doručovateľom.

PREČO TREBA ČISTIAREŇ ODPADOVÝCH VÔD REKONŠTRUOVAŤ?

Na hlavné príčiny problémov ČOV Stupava sme sa opýtali jej riaditeľa Michala Polakoviča.

Jedným z hlavných dôvodov sú stavebné nedostatky. Keďže pôvodné ocelové nádrže zo smaltovaných plechov sú po dobe životnosti, je veľký predpoklad, že z dôvodu netesnosti začnú presakovať alebo pretekať. Aktuálne je v ČOV Stupava prevádzkovaných päť takýchto nádrží, pričom dve z nich sú určené na biologické čistenie, dve na stabilizáciu kalu a jedna na uskladnenie stabilizovaného kalu.

Ďalším dôvodom je opotrebenie strojov a zariadení, predovšetkým miešadiel, čerpadiel, meračích a regulačných zariadení a tiež dýchadiel. Väčšina z nich je v nepretržitej prevádzke od roku 2009, respektíve 2011, a teda dávno po dobe svojej životnosti. Každoročne sa preto zvyšuje frekvencia ich opráv.

Veľkou hrozbou je aj nárast privádzaných odpadových vôd a zvyšujúci sa podiel zrážkových a balastných vôd, objem ktorých prekračuje hydraulickú kapacitu ČOV. V neposlednom rade narastá i podiel znečisťujúcich látok v privádzaných odpadových vodách.

Aké to môže mať následky?

Obmedzenie čistenia privádzaných odpadových vôd a zníženie účinnosti čistenia, čo v podstate znamená kolaps ČOV a negatívny environmentálny dopad.

Máte riešenie?

V prvom rade potrebujeme vytvoriť podmienky na príjem a čistenie čoraz väčšieho množstva odpadových vôd, čo najskôr intenzifikovať a rekonštruovať ČOV. Vybudovať nový združený objekt biologického čistenia.

Čo presne to znamená?

Momentálne sú v prevádzke všetky tri existujúce nádrže biologického čistenia, z ktorých dve sú pôvodné ocelové po dobe životnosti a jedna je železobetónová, vybudovaná počas poslednej intenzifikácie v rokoch 2009 – 2011. Vzhľadom na zlý stav pôvodných dvoch nádrží ich treba nahradiť, a to za železobetónovú nádrž s objemovo vyššou kapacitou. Takisto je potrebné vybudovať nový prevzdušňovaný kalojem, rekon-

štruovať čerpace stanice a lapač piesku s práčkou piesku a kontajnerom. Okrem toho je nevyhnutné inštalovať automatické systémy riadenia technologických a výrobných procesov a vymeniť, respektíve doplniť potrebné strojno-technologické zariadenia.

Ako môžete využiť nové možnosti – napríklad v prípade realizácie projektu koreňovej čistiacej stanice?

V prípade schválenia tohto projektu by sme mohli vyprodukovaný kal spolu s organickým odpadom zhodnotiť a zároveň vyrábať elektrickú energiu. To by sme však museli vybudovať koreňovú ČOV na novej ploche mimo areálu súčasnej ČOV, ktorá by slúžila na odvedenie a čistenie veľmi zriedených splaškových odpadových vôd a zrážkových vôd.

Ako môžeme obmedziť množstvo privádzaných vôd do čistiarene odpadových vôd?

Predovšetkým modernizáciou verejnej kanalizácie. Tá by mohla umožniť, okrem iného, oddelene odvádzať zrážkovú vodu, redukovat infiltrácie a prítok balastných vôd, zvýšiť retenčnú kapacitu či znížiť maximálne prietoky. Samozrejme, je to aj na každom z nás. Keď zmeníme svoj prístup a dokážeme znížiť spotrebu vody.

Eva Švoňavová, foto: autorka

10 OTÁZOK PRE MICHALA ĎURICU, VEDÚCEHO ÚSEKU AUTODOPRAVY VPS STUPAVA

Verejnoprospešné služby Stupava vznikli 1. decembra 2015 ako príspevková organizácia mesta, ktorá vykonáva rôzne činnosti na zabezpečenie každodenného chodu mesta.

Ako dlho vo VPS pracujete?

V septembri to bude päť rokov. Prešiel som sem zo služby v štátnej správe.

Odkiaľ pochádzate?

Som Bratislavčan, ale viac ako polovicu života bývam na Zábore. Do práce dochádzam z Marianky. Spolu s manželkou nám vyhovuje, že bývame pri lese. Celý život pracujem so psami a tam mám na svoju záľubu dobré podmienky.

Vo VPS máte na starosti autopark. Čo všetko vaša práca zahŕňa?

Na doprave je nás spolu dvanásť pracovníkov. Máme na starosti všetko okolo našich áut. Či už je to ich technický stav, zabezpečenie potreb-

ných dokladov či STK. Staráme sa o tri zvozové autá, tri traktory, dve plošiny a kosačky, traktorbager, malý nakladač a zametačku. Mojou úlohou je tvorba harmonogramu zvozu komunálneho aj separovaného odpadu. Keď sa niečo pokazí a nefunguje, musím riešiť problémy za pochodu. Niektoré naše autá by sa mohli totiž považovať takmer už za veterány.

Čo by vám pri zabezpečovaní vašej činnosti pomohlo?

Určite by sme potrebovali multifunkčné komunálne vozidlo. To sú vozidlá, ktorými môžeme v prípade potreby meniť nadstavbu. V zime môžu zhráňať sneh a v lete zase polievať zeleň, zametať chodníky, uličky, vysávať lístie. Potrebovali by

sme štvorkolku, pretože na území mesta sa nachádza pomerne veľa kopcov a k dispozícii máme len reťazový nakladač.

Čím sa aktuálne zaoberáte?

V spolupráci s rybárskym zväzom sme vyčistili Pivovarský rybník v parku, dokončujeme opravu niektorých ciest, asfaltujeme výtlky. Keby sme mali multifunkčné vozidlo, tak by sme boli aj v tomto sebestační a nemuseli by sme za dovoz asfaltu platiť.

Ako Stupavčania separujú? Môžete to za tých päť rokov, čo vo VPS pracujete, porovnať?

Kvalita separovania odpadu sa určite zlepšila.

Vela plastov zmizlo, keďže PET fľaše sú zálohované. Ľudia sa naučili, čo do takéhoto odpadu patrí. Určite je dôležité učiť separovať hlavne deti, ktoré potom potiahnu celú rodinu.

Kontajnery na separovaný odpad sa nachádzali aj pri Mestskej knižnici Ruda Morica a na Novej ulici, ale zrušili ste ich. Prečo?

Neosvedčili sa tam. Skúšali sme to viackrát, ale žiaden separovaný odpad sa tam nenachádzal, len komunálny.

Ako je to s čistotou v našom meste?

Je to lepšie, ale Vybnáľkova ulička a priestor za poštu sú stále najznečistenejšie miesta v Stupave, hoci tam často upratujeme. Všeobecne platí, malá kopa pýta viac. Snažíme sa preto likvidovať aj čierne skládky.

Využíva veľa ľudí farebné kontajnery?

Áno, je to super, že už veľa obyvateľov rozmýšľa ekologicky. Nemusíme tak riešiť plastové vrecká.

Stretávate sa často so sťažnosťami obyvateľov?

Iste, stane sa, že sa občas vyskytne nejaký menší problém. Všetky podnety od občanov sa však snažíme vyriešiť v čo najkratšom čase. Občas sa niekto sťažuje, že sme mu nevyviezli odpad. Často sa však stane, že si vytiabne smetnú nádobu neskoro alebo parkuje autom tak, že nádobu nevidieť. Nepáči sa mi, keď sa niekto anonymne sťažuje na sociálnych sieťach. To nič nerieši.

Eva Švoňavová, foto: autorka

NA VLASTNÉ OČI

Pri príležitosti Dňa vody zorganizovalo Ekocentrum Stupava v spolupráci s Vodárňami a kanalizáciami Stupava exkurziu do čistiare odpadových vôd.

Návštevníci si mohli pozrieť priestory a technológie, ktoré nie sú pre obyvateľov nášho mesta bežne prístupné a ktoré pomáhajú pri čistení odpadovej vody. Na vlastné oči si mohli porovnať kvalitu vody po jej prejení mechanickými zábranami, oboznámiť sa s baktériami, ktoré kal vo vode spracúvajú, ako aj s dúchadlami, vďaka ktorým tieto baktérie fungujú. Ukázali sme si, prečo možno splachovať vlhčený toaletný papier, ale nie vlhčené obrúsky – tie sa totiž zachytávajú vo vrtuliach a dochádza tak k poškodeniu technologických zariadení. Na nevhodnosť ich splachovania do kanalizácie upozorňujú aj

piktogramy na obaloch týchto výrobkov. Na záver nám technička ČOV Milena Prušanská ukázala finálny kal a halu, z ktorej sa tento kal odváža nákladnými autami do kompostárne.

rr, foto: Peter Kubička

PREDSŤAVUJEME STUPAVSKÉ OBČIANSKE ZDRUŽENIA

TEKLA, o. z.

Občianske združenie TEKLA od roku 2010 poskytuje sociálne služby formou zariadenia podporovaného bývania pre dospelých ľudí, ktorí sú z dôvodu svojho zdravotného znevýhodnenia odkázaní na pomoc inej osoby.

Momentálne máme zariadenia v 3 rodinných domoch pre 13 klientov v jednom spoločnom dvore so záhradou, kde klienti celoročne bývajú. Pod dohľadom si sami nakupujú, varia, upratujú, perú, zmysluplne trávia voľný čas. Väčšina z nich je zamestnaná.

Od roku 2019 prevádzkujeme aj chránenú dielňu TEKLA, kde učíme ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím pracovným návykom a zručnosťami. Momentálne zamestnávame 6 zdravotne znevýhodnených z nášho zariadenia, zo Stupavy a z Lozorna. Prácu u nás našli aj 3 pracovné asistentky zo Stupavy a z Borinky.

Našou činnosťou je najmä výroba a pre-

daj dekoratívnych a úžitkových predmetov, darčiekov, pohľadníc, robíme polygrafické činnosti, organizujeme aj tvorivé kurzy a vedíme dielničky pre deti.

Cieľom je dať veciam druhú šancu, druhotne spracovávať predmety a materiály a tak podporovať obehové hospodárstvo a šetriť životné prostredie. Recyklujeme tiež použité reklamné bannery – vyrábame z nich rôzne úžitkové predmety.

Naše výrobky sú určené jednotlivcom i firmám, úspešne predávame aj na trhoch.

Matúš Víttek

TEKLA, o. z., zariadenie podporovaného bývania a chránená dielňa

Hviezdoslavova 161
a Hviezdoslavova 17, 17A,
Stupava

www.chranenadielnaTekla.sk

NAŠA EXKURZIA

V utorok dňa 19. februára 2024 naši predškoláci z Materskej školy na Ružovej ulici z tried Zajkov a Sovičiek navštívili Starú ľudovú školu, ktorá sa nachádza v neďalekej obci Plavecký Štvrtok. Zrazu sme sa ocitli aspoň na nejaký čas v minulosti. Okrem toho, že mali možnosť zasadiť do starej školskej lavice, písať husím perom s atramentom alebo kriedou na bridlicovú tabuľku, dozvedeli sa veľa zaujímavých informácií z našej histórie, z čias, keď žili napríklad prastarí rodičia. Deti zaujalo hlavne množstvo starodávnych predmetov a pomôcok, ktoré boli súčasťou života školáka, a veľa pozoruhodných poznatkov z jeho života. V remeselnej dielni vybavenej ozajstnými veľkými krosnami alebo kolovrátkom na spracovanie vlny si deti zase mohli vyskúšať tkanie na detských krosnách, vytvoriť niečo nevšedné a zároveň užitočné. Tento zážitok úplne rozžiariť všetky detské oči a mnohé deti boli z tejto tvorby doslova nadšené.

Naša exkurzia bola nielen pre deti, ale aj nás dospelých veľkým zážitkom, okrem vzdelávania priniesla hlavne deťom aj skvelú netradičnú zábavu.

Dana Lučivjanská, foto: Monika Snopková

PUTOVANIE ZA VODOU

Voda je najdôležitejšia súčasť života na zemi. Zohráva dôležitú úlohu vo všetkých sférach, či už je to priemysel, poľnohospodárstvo, fauna, flóra, alebo samotné bytie ľudí. Vodu treba chrániť a šetriť, lebo jej zdroje nie sú nekonečné.

Týmto dôležitým veciam sa venujeme aj v materskej škole. Preto sme si pre deti pri príležitosti Svetového dňa vody pripravili zábavné aktivity s názvom PUTOVANIE ZA VODOU. Deti sa hrovou formou a zážitkovým učením oboznamovali s významom vody a jej zaobchádzaním. Na piatich stanovištiach súťažili, filtrovali špinavú vodu, skúmali, porovnávali, logicky rozmyšľali, premieňali sa na vodu v potôčiku preskakujúcim kamene, zahráli si kvapkové pexeso. Mimoriadnou úlohou detí bolo spolu s pani učiteľkou vymyslieť kratučkú básničku o vode. S nadšením a so zvedavosťou im prirodzenou preplávali pripravenými aktivitami a plnými dúškami si užívali krásne dopoludnie. Príjemnú atmosféru podčiarklo aj modré oblečenie detí.

Odmenu bola medaila v tvare usmiatej kvapky a kvapková maľovanka. My učiteľky sme dostali odmenu v úsmevoch na tváričkách detí.

Janette Muškátová, foto: Elena Koppová

ŠKOLSKÉ PROJEKTY

BESEDA SO SPISOVATELKOU EVOU WILSON

Už tradične si na našej škole s deťmi pripomíname marec ako mesiac knihy. Pri tejto príležitosti k nám zavítala spisovateľka a výtvarníčka Eva Wilson až z ďalekej Revúckej Lehoty. Žiaci 2. E, 2. F a 4. C triedy sa na besedu s pani spisovateľkou veľmi tešili, pretože jej knihy Šibal Macko a Práčulkovo si spoločne čítali na hodinách literatúry. Zamilovali si aj príbehy o malom psíkovi Mackovi. O to bolo pre nich pútavejšie rozprávanie pani spisovateľky o rôznych príhodách, ktoré so svojím psíkom počas 16 rokov zažila. Rovnako boli deti očarené rozprávaním o tom, ako vznikali jej veselé príbehy o práčke a sušičke v kúpeľni na Bublínkovej ulici ukryté v knižke Práčulkovo. Pani spi-

sovateľka deťom priblížila svoju tvorbu, prezradila im, odkiaľ čerpá námety na písanie i ako tvorí ilustrácie k príbehom, a zoznámila ich aj so svojou knihou Gemerský škriatkovia. Odpovedala na všetky zvedavé otázky detí a najaktívnejších obdarovala knihou aj s venovaním. Pani spisovateľka príjemne prekvapila aj pani učiteľky, ktorým darovala svoje knihy s venovaním, nakoľko sa venuje aj tvorbe pre dospelých čitateľov. Ďakujeme pani učiteľke Beerovej za zorganizovanie besedy a pani spisovateľke Eve Wilson, že nás poctila svojou prítomnosťou a pútavým rozprávaním.

Svetlana Trebická, foto: autorka

PROJEKTOVÉ VYUČOVANIE Cesta do rozprávky

Nie každému sa to podarí, ale vstúpiť do rozprávky a zažiť v nej rozprávkový zážitok by chcel každý z nás. Vďaka šikovným učiteľkám, ktoré so žiakmi 2. A, 2. B a 2. E v našej základnej škole vytvorili, sa rozprávkové projektové vyučovanie podarilo. Žiaci tak mohli vstúpiť do rozprávky a plniť rôzne úlohy. Deti sa nielen zabavili, ale si aj zopakovali už nadobudnuté vedomosti zo slovenského jazyka, z matematiky aj prvouky. Pomocou výtvarnej, hudobnej či telesnej výchovy bolo projektové vyučovanie obohatené výrazovými prvkami, ktoré pod-

porili emocionalitu a zážitkovosť u žiakov. Žiaci s nadšením pracovali na jednotlivých úlohách. Nakoniec sa im podarilo dosiahnuť cieľ a pomohli Osmijankovi, udatnému princovi, ktorý sa chcel stať statočným rytierom. Prioritným cieľom bolo čítanie s porozumením, ku ktorému vedieme svojich žiakov čítaním zaujímavých a vtipných textov. Roz-

právkové projektové vyučovanie v žiakoch umocnilo pekný zážitok, spestrilo vyučovanie a najmä podnietilo žiakov aktívne spolupracovať a realizovať jednotlivé aktivity.

Ol'ga Adámek, foto: autorka

„Deň vody“

Koncom marca sme pre druhákov základnej školy pripravili projektové vyučovanie pri príležitosti Svetového dňa vody. Jednotlivé aktivity boli zamerané najmä na využitie medzipredmetových vzťahov a prierezových tém vo vyučovaní. Žiaci si prostredníctvom rôznych skupinových, interaktívnych a hravých aktivít osvojili témy: Odkiaľ máme pitnú vodu? Na čo potrebujeme vodu? Ako šetriť vodou? Ako funguje kolobeh vody v prírode? Aké sú najčastejšie príčiny znečistenia vôd? Ako funguje rozpúšťanie látok vo vode, odparovanie a filtrácia vody? Deti spoločne hľadali odpovede na tieto otázky, pracovali s encyklopédiou, s hravými pracovnými listami, pracovným zošitom, krásne spolupracovali v skupinách, diskutovali na dané témy, spoločne vytvorili plagáty, projekty, pojmové mapy. Najväčší úspech však mali aktivity venované pokusom s vodou a pozorovanie rôznych vzoriek vody pod mikroskopom. Projektové vyučovanie naši malí bádatelia zhodnotili na výbornú, o jednotlivé aktivity prejavili stopercentný záujem. Boli pre nich podnetné a zaujímavé.

Svetlana Trebická, foto: autorka

NOVÁ EKOUČEBŇA

Projekt „Vytvor záhon a spoznaj sám seba“ sme koncom marca ukončili slávnostnou prezentáciou, odovzdaním záhonov do užívania a osadením informačnej tabule o poskytovaní grantu. Slávnostnej prezentácie sa zúčastnili žiaci, ktorým zástupcovia vedenia školy odovzdali certifikáty. Podakovanie patrí Slovak business agency za poskytnutý grant a vedeniu školy za podporu. Cieľom nášho pilotného projektu bolo ponúknuť žiakom možnosť sebarozvoja objaviť svoje silné a slabé stránky a zvýšiť úroveň sebapoznania. Vyskúšali si, ako sa pracuje v tíme, ako sa dosahuje vzájomná dohoda aj napriek nezhodám alebo inej predstave o výsledku. V ďalšom školskom roku by sme chceli do projektu zapojiť ďalšie triedy, a tým dobudovať celú komunitnú záhradu v okolí ekoučebne – vonkajšej triedy. Nakúpené pomôcky: motyky, hrable, kanvy a iné budú slúžiť škole aj v ďalších rokoch.

Zuzana Adamíková, Alica Hablovičová

HÓKUS-PÓKUS

Voda je neoddeliteľnou zložkou prírodného prostredia a neodmysliteľnou súčasťou života na našej planéte. Prvé detské laboratórium u nás Kids' Lab Hókus – Pókus poskytuje deťom možnosť objaviť svet chémie cez jednoduché a bezpečné chemické pokusy už viac ako desať rokov. Žiaci 2. B našej základnej školy mali vďaka tomuto interaktívnemu programu takisto možnosť zoznámiť sa s chémiou priamo v praxi, a to v ozajstnom laboratóriu. Počas svojich prvých chemických pokusov sa tak hrovou formou nielen niečo nové naučili, ale sa aj zabavili.

Vlastnosti vody

Interaktívny program Kids' Lab Hókus – Pókus ponúkol našim žiakom prvé skúsenosti

s chémiou, vďaka ktorým spoznali vlastnosti vody. Formou zábavných pokusov, v ochranných pomôckach (v zástere, okuliaroch), s laboratórnymi pomôckami (odmerkami, lievikmi, lyžičkami, tekutinami, pieskom, cukrom, absorbentom) a vizuálnym návodom samostatne a bezpečne zrealizovali svoje prvé experimenty.

Deti boli nadšené, aktívne pracovali, skúmali a experimentovali. Veľmi sa im táto exkurzia páčila. Na záver svoje práce vyhodnotili, zistili, čo sa im podarilo, čo nepodarilo a prečo. Okrem toho boli všetci odmenení aj krásnymi darčekom.

Prvé semienko

Exkurzia zanechala u žiakov veľmi kladný dojem a už sa tešia na ďalšie zaujímavé experimentálne stretnutie v Kids' Lab Hókus –

Pókus. Na záver sa chceme veľmi poďakovať aj pani učiteľkám, ktoré viedli tento interaktívny program, že vďaka ich priateľskému a ústretovému prístupu „zasadili deťom prvé semienko lásky k chémii“.

Ol'ga Adámek, foto: autorka

PRVÁ POMOC

Ľudský život je pre nás všetkých to najcennejšie, čo máme. Občas sa však stáva, že sa dostávame do situácií, keď je náš život v ohrození. Vtedy je dobré, keď vieme, ako pri podaní prvej pomoci postupovať.

Do Základnej školy kpt. J. Nálepku v Stupave zavítali záchranári so spoločnosťou AP RESCUE, ktorí žiakov tretích ročníkov oboznámili s podaním prvej pomoci. Zdravotníci Ing. Peter Lakomý, Bc. Adriana Jesenská a Peter Skrzek žiakom ukázali, ako správne postupovať pri záchrane ľudského života, čo robiť a čo, naopak, nerobiť. Prostredníctvom modelových situácií mali žiaci možnosť vžiť sa do roly záchranára a podať na rôznych figurínach (dospelému človeku, dieťaťu či bábätku)

prvú pomoc. Najprv sa naučili rozpoznať, či zranený dýcha, ako podať masáž srdca a ako svojho zraneného kamaráta dať do stabilizovanej polohy. Všetkým sa páčili praktické aktivity, bavila ich spolupráca pri realizovaní stabilizovanej polohy vo dvojiciach a, samozrejme, možnosť sedieť v sanitke ako pacient.

Kurz bol pre žiakov veľmi poučný, zábavný, v deťoch zanechal nové zážitky a najmä nové poznatky z oblasti záchran života. Ďakujeme veľmi pekne.

Ol'ga Adámek, foto: autorka

VÝROČNÁ ČLENSKÁ SCHÔDZA DHZS

V sobotu 16. 3. 2024 sa v priestoroch mestského úradu konala výročná členská schôdza Dobrovoľného hasičského zboru Stupava, na ktorej jeho členovia zhodnotili svoju činnosť a hospodárenie v uplynulom roku 2023 a odsúhlasili plán činnosti na rok 2024.

Súčasťou schôdze bolo aj povýšenie trinástich členov zboru v skupine výkonných hasičov.

Taktiež boli udelené odznaky odbornosti hasiča II. a III. stupňa, ktoré po vykonaní skúšky v Územnej organizácii Dobrovoľnej požiarnej ochrany Malacky získalo šesť členov zboru.

Ďalšou príjemnou povinnosťou bolo oceňovanie vybraných členov zboru zo strany vedenia mesta Stupavy. Ocenení boli tí členovia, ktorí svoj život zasvätili dobrovoľnému hasičstvu v Stupave a vykonávali svoju činnosť viac ako 30 rokov. Primátor Peter Novisedlák odovzdal ocenenia trom súčasným a trom

bývalým členom DHZ Stupava. Vyznamenanie dostali: Milan Peschl, Roman Slepánek, Robert Slepánek, Milan Peschl st. – in memoriam, František Matulník – in memoriam, Tomáš Fišer – in memoriam. Ocenenie in memoriam si prevzali rodinní príslušníci našich zosnulých členov hasičského zboru.

Ján Belačič, foto: Peter Kubička

OCENENIE ZA DLHOROČNÚ PRÁCU

„Keď sme minulý rok odovzdávali plakety vybraným pedagógom, zrodila sa myšlienka oceniť aj ďalších zamestnancov mesta a členov dobrovoľného hasičského zboru,“ uviedol primátor Peter Novisedlák. „Koncom roka sme preto odovzdali šesť ďakovných plaketiek zamestnancom, ktorí pre toto mesto pracujú tridsať a viac rokov. Touto formou sme im chceli vyjadriť svoju úctu a poďakovanie.“

Mesto Stupava udelilo v decembri 2023 ďakovné plakety za dlhoročnú prácu pri rozvoji mesta a pomoci občanom týmto zamestnancom MsÚ a zamestnancom organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stupavy:

Daniele Drahošovej z ekonomického oddelenia mestského úradu, pre mesto pracuje 35 rokov,

Denise Belošičovej z ekonomického oddelenia mestského úradu, pre mesto pracuje už 31 rokov,

Mariánovi Kopáčovi z Mestskej polície Stupava, pre mesto pracuje už 32 rokov,

Milanovi Trebickému z Mestskej polície Stupava, pre mesto pracuje už 32 rokov,

Zlatici Debnárovej z Verejnoprospešných služieb Stupava, pre mesto pracuje už 33 rokov,

Beáte Tomkovičovej z Mestského kultúrneho a informačného centra, pre mesto pracuje už 32 rokov.

rr

Uvítanie detí do života

Milí rodičia novonarodených detí, tradične pre Vás a Vaše deti organizujeme slávnosť uvítania detí do života.

Záujemcovia o účasť na obrade uvítania detí do života musia vyplniť prihlášku (podpísanú oboma rodičmi) a obratom ju poslať e-mailom na monika.vrabelova@stupava.sk alebo zaslať poštou na Mestský úrad Stupava, referát evidencie obyvateľov, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne osobne odovzdať v podateľni mestského úradu alebo vhodiť do schránky pri vchode do mestského úradu. Prihlášky budú odovzdané do príslušného referátu. Pred samotným konaním obradu záujemcom zašleme pozvánku. Najbližší obrad sa uskutoční 25. 5. 2024.

Prihlášky pre deti narodené od 1. 3. 2023 je potrebné odovzdať najneskôr 30. 4. 2024.

Podmienka zaradenia medzi záujemcov:

Trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa (ktorý stále trvá). Tlačivá nájdete na stránke mesta www.stupava.sk v sekcii Ako vybaviť/Matrika/Narodenie dieťaťa, v Stupavských novinách a v podateľni Mestského úradu v Stupave.

Rodičia novonarodených detí môžu prihlášky zasielať aj priebežne počas celého roka, nie je potrebné čakať až na zverejnenie výzvy.

Meno a priezvisko dieťaťa

Narodené dňa

Meno a priezvisko matky dieťaťa

Rodné priezvisko matky

Adresa

Tel. číslo

Mailová adresa

Meno a priezvisko otca dieťaťa

Súhlasím so zverejnením fotografií

Podpis otca

Podpis matky

Týmto udeľujem prevádzkovateľovi – Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, IČO: 00 305 081, svoj súhlas so spracúvaním osobných údajov v rozsahu údajov uvedených v prihláške na účel realizácie spoločenských podujatí pre občanov mesta, v tomto prípade Slávnosti privítania do života. Vyhlasujem, že poskytnuté údaje sú aktuálne a pravdivé. Zároveň udeľujem súhlas so spracúvaním osobných údajov na účel informovania o činnosti prevádzkovateľa a jeho aktivitách, na zdokumentovanie rôznych podujatí a následné zverejnenie fotografií a videozáznamov na webovej stránke prevádzkovateľa, sociálnych sieťach a v tlačových správach. Spracúvanie zahŕňa vyhotovovanie fotografií a videozáznamu z podujatia a ich zverejnenie na webovom sídle mesta Stupavy, na sociálnej sieti Facebook (na ktorej si prevádzkovateľ vytvoril profil) a v Stupavských novinách. Informácie o spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 nájdete na www.stupava.sk a tabuľku oznamov pri podateľni Mestského úradu Stupava. E-mailová adresa na uplatnenie práv je zodpovednaosoba@stupava.sk.

NÁVRATKU JE POTREBNÉ POSLAŤ NA:

MsÚ Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne elektronicky na: monika.vrabelova@stupava.sk

Prihlášku môžete odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte. **Podmienka zaradenia medzi záujemcov: trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa, ktorý stále trvá!**

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte Moniku Vrabelovú na tel. čísle 02/6020 0917.

PESTRÝ PROGRAM

V marci sme odštartovali v ekocentre opäť exkurzie do terénu – vybrali sme sa s CHKO Záhorie na ornitologickú prechádzku k Jakubovským rybníkom a v rámci Svetového dňa vody sme navštívili čistiareň odpadových vôd v Stupave. Deti si užili výpravu s prírodovedcom, počas ktorej spoznávali najbližšie okolie ekocentra, ale aj zabrdli do exotických končín či živočíchov. S dobrovoľníkmi sme vyrazili na brigádu na Vrchnú horu, milovníčky kvetín si prišli na svoje počas minikurzu o pestovaní trvaliek. Sviatky Veľkej noci sa nevyhýbali ani nám a vďaka členkám FS Nevädza sme si mohli pozrieť, ako sa zobia veľkonočné vajčka rôznymi technikami.

Samozejm, pokračujú aj stredajšie návštevy žiakov materských a základných škôl. Otvorili sme pestovateľský krúžok pre deti od 6 rokov, na ktorý stále môžete prihlásiť aj svoje dieťa. Stretávame sa vždy v stredu o 16.00 hod. V apríli nás čaká aj kurz kynologickej zdatnosti pre samostatne venčiaci deti od 10 rokov. Ak máte doma

mladého psíčkára, môže to byť skvelý štart. Myslíme však už aj na leto, a tak u nás nebudú chýbať letné tábory so zameraním na prírodovedu alebo turistické výlety. Zážitkový program sme pripravili aj pre žiakov základných škôl z okolia, ktorí u nás môžu stráviť čas v rámci koncoročného výletu. Podrobnejšie informácie o jednot-

livých podujatiach nájdete na FB stránke @ekocentrumstupava.

PROGRAM NA APRÍL

• Sobota 13. apríla 11.00 SOVY – TICHÍ LETCI/ PREDNÁŠKA

Dozvieme sa, kde sovy bývajú, ako a čo lovia, v čom sú jedinečné, ako nám pomáhajú a čo ich ohrozuje. Príspevok 2 €, vhodné pre deti od 5 rokov a dospelých, rezervujte si miesto na ekocentrum@stupava.sk.

14.00 MLÁDKÁTKA V PRÍRODE/NÁVRAT DO DIVOČINY BORINKA

Zvierací ošetrovatelia zo záchrannej stanice v Borinke nám porozprávajú, ako a či zachraňovať mláďatká srniek, zajacov či vtákov nájdené vo voľnej prírode. Príspevok pre záchranú stanicu 3 €, vhodné pre deti od 5 rokov a dospelých, rezervujte si miesto na ekocentrum@stupava.sk.

• Sobota 20. apríla DEŇ ZEME

10.00 – 16.30 Triedim, triediš, triedime/Asekol
Zábavný svet správneho triedenia odpadu.

11.00 – 14.00 Výroba papiera/Circular Shield
Recyklovaný papier z použitých tetrapakových obalov.

14.00 – 17.00 – Planet hero/Makovice
Stanovišťová hra pre deti o záchranu planéty Zem. Misia odštartuje v ekocentre kedykoľvek medzi 14.00 a 17.00 hod., deti sa dočkajú odmeny v Makoviciach.

14.00 Výroba tuhého dezodorantu/Ekotočka
Tuhý dezodorant z prírodných surovín s vlastnou vôňou a v recyklovanom obale.

15.00 Semiačkové bomby/La Borinka
Zábava pri sadení kvetinovej lúky.

11.00 – 17.00 Upracme Slovensko
Medzinárodná iniciatíva v Stupave, pracovné ruka-

více a vrecia budú k dispozícii, na záver limonáda alebo čaj ako poďakovanie.

Celý deň

Výmena sadeníc, semiačok a rastlín
Knižný kolotoč/Mestská knižnica Ruda Morica
Ohrozené druhy očami detí/výstava ZUŠ Stupava
Bylinkové nápoje – žihlava, mäta, púpavový koreň

• Sobota 27. apríla

10.00 VÝPRAVA PRE DETI S JURAJOM ČAČANÝM

Prírodovedná prechádzka v okolí Stupavy pre deti od 8 rokov bez sprievodu rodičov. Strávime spolu sobotu v lese a povieme si zaujímavosti zo života zvierat. Príspevok 15 €/dieťa vrátane suchého obeda, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk, kapacita je limitovaná.

13.00 ZO ŽIVOTA BAVLNY/FAIR TRADE VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ

Bavlna patrí medzi najdôležitejšie textilné suroviny, pestuje sa v 80 krajinách sveta. Spôsob jej pestovania aj celý svet módy však stojí na drancovaní prírody a zneužívaní drobných pestovateľov aj zamestnancov textilných tovární. Výstava nás zavedie do tohto sveta a pomôže nám rozmýšľať nad možnosťami produkcie bavlny bez plytvania vodou, bez detskej práce, genetickej modifikácie bavlníkov, s minimom pesticídov a s lepšími výkupnými cenami.

14.00 ZELENÁ DOMÁCNOSŤ/ZERO WASTE SLOVAKIA

Priemerný Slovák vyprodukuje takmer 500 kg odpadu ročne, z toho sa zrecykluje okolo 40 %. Dá sa to však robiť inak? Povieme si overené tipy a triky, ako minimalizovať množstvo odpadu v domácnosti, aj o dopade nášho jedálneho lístka či módy na planétu. Podte sa s nami inšpirovať, ako spraviť malými úpravami v domácnosti veľké zmeny. Vstup je voľný.

POZÝVAME VÁS NA RYBÁRSKE PRETEKY

Kedy: 5. mája 2024, 7.00 – 13.00 hod.

Kde: Vachalkov rybník

Štartovné: 30 €

Občerstvenie zabezpečené: bufet

Registrácia súťažiacich od 3. mája 2024

v predajni rybárskych potrieb Jánošík:

0903 445 412.

OO SRZ Stupava pri MsO SRZ Záhorie

PROSÍME, NEKRŔMTE NÁS PEČIVOM

Pečivo vtákom škodí. Nedodáva im správne vitamíny a živiny, spôsobuje rôzne ochorenia a pri mláďatách dokonca ohrozuje zdravý vývoj. Okrem toho znečisťuje vodné toky a ohrozuje aj ostatné živočchy.

Čím a ako kŕmiť?

Ideálne sú zrná obilnín, vtáči zob, hrach, kukurica alebo malé odrezky zeleniny. Kŕmte iba v zime, keď to vtáky naozaj potrebujú, a nenechávajte im potravu na brehu do zásoby.

Ekocentrum Stupava, Hlavná 9C, 900 31 Stupava
www.stupavask.ekocentrum@stupava.sk
0917 760 555 FB/IG @ekocentrumstupava

20. APRÍL 2024 makovice

DEŇ ZEME

EKOCENTRUM STUPAVA, HLAVNÁ 9C, 900 31 STUPAVA, 0917 760 55, EKOCENTRUM@STUPAVA.SK, FB/IG @EKOCENTRUMSTUPAVA

10.00 - 16.00	HRÁME SA: TRIEDIM, TRIEDIŠ, TRIEDIME	11.00 - 14.00	VÝROBA RECYKLOVANÉHO PAPIERA
11.00	VERNISÁŽ VÝSTAVY ZUŠ	14.00 - 17.00	PLANET HERO: DETSKÁ HRA V PARKU - ŠTART
14.00	VÝROBA TUHÉHO DEZODORANTU	15.00	SEMIACĎOVÉ BOMBY
CELÝ DEŇ	VÝMENA SADENÍC, RASTLÍN A SEMIAČOK	KNIŽNÝ KOLOTOČ	VÝSTAVA ŽIAKOV ZUŠ

MAKOVICE, PARK 1, 900 31 STUPAVA, 0911 190 456, MAKOVICE.PARK@GMAIL.COM, FB/IG @MAKOVICESTUPAVA

14.00 - 17.00	PLANET HERO: DETSKÁ HRA V PARKU - ZÁVER	13.00 - 16.00	WORKSHOP ŠITIA: VÝROBA VRECKA NA POKLADY
---------------	---	---------------	--

CELÝ DEŇ UPRAČME SLOVENSKO, BRIGÁDA UPRAČUJEME STUPAVSKÝ PARK, RUKAVICE A VRECIA SÚ K DISPOZÍCII V MAKOVICIACH A EKOCENTRE

KAŠTIEL'SKY PARK V STUPAVE SA DOČKÁ KOMPLEXNEJ REVITALIZÁCIE. BRATISLAVSKÁ ŽUPA CHCE PRÁCE SPUSTIŤ NA JESEŇ

Historický Kaštieľsky park v Stupave, ktorého korene siahajú až do 17. storočia, prejde komplexnou rekonštrukciou. Bratislavský samosprávny kraj (BSK) zrevitalizuje zeleň, upraví chodníky, doplní mobiliár či osvetlenie.

Návrh revitalizácie je vypracovaný tak, aby zostal zachovaný jeho historický charakter.

„Kaštieľsky park v Stupave je jedinečné miesto,

tane rekonštrukcie ciest, zmien v trasovaní a povrchových úprav. Súčasťou projektu sú vegetačné úpravy ako oživenie zelene, výrub starých a výsadba nových drevín.

vekové kategórie a navrhnutého tak, aby priestor zatriktívnil nielen na oddych, ale slúžil aj na kultúrne podujatia. Pribudne parkové osvetlenie a kamerový systém. Pro-

v ktorom však už cítiť zub času. Jeho revitalizáciou mu prinavrátíme nielen zašlú slávu, ale tiež vytvoríme obyvateľom i návštevníkom funkčný a estetický priestor určený na voľné chvíle,“ priblížil predseda BSK Juraj Droba.

V rámci rekonštrukcie počítá župa so sadovníckym zhodnotením drevín, s úpravou komunikácií, vegetačnými úpravami, doplnením mobiliáru, obmenou osvetlenia, inštaláciou kamerového systému, ako aj s doplnením a rekonštrukciou niektorých architektonických prvkov. Návrh revitalizácie je vypracovaný tak, aby odkazoval na históriu parku.

Harmonogram prác na etapy

Revitalizácia bude vykonaná ako celok, ktorý obsahuje viacero stavebných etáp. Zahŕňa obnovu parkových plôch, a to vrá-

Návrh taktiež počítá s osadením parkového mobiliáru prispôbeného pre všetky

Parky sú dôležitými rekreačnými oblasťami a vyhľadávanými turistickými destináciami pre miestnych obyvateľov, ale aj návštevníkov z prihraničných regiónov.

jekt sa dotkne aj architektonických prvkov parku, ktoré budú zrekonštruované, obnovené alebo doplnené. Na tomto území sa nachádzajú hodnotné prvky pochádzajúce z historického obdobia a súvisia s historickými obdobiami parku. Do parku je snaha včleniť aj nové architektonicko-umelecké

prvky, ktoré vnesú do prostredia atmosféru a vznešenosť a podporia praktické využitie parkových plôch na oddych a relax.

Práce sa začnú na jeseň

„Parky sú dôležitými rekreačnými oblasťami a vyhľadávanými turistickými destináciami pre miestnych obyvateľov, ale aj návštevníkov z prihraničných regiónov. Všetky majú unikátnu polohu v centre mesta a sú pod tlakom čoraz zreteľnejšej klimatickej zmeny. Rastúci počet obyvateľov a zvyšujúci sa podiel zastavaných plôch vytvára výrazný tlak na funkciu verejného priestoru,“ doplnil predseda BSK Juraj Droba.

Začiatok prác je odhadovaný na jeseň 2024, čomu bude predchádzať proces úspešného verejného obstarávania na výber zhotoviteľa. Odhadovaná suma revitalizácie parku podľa projektovej dokumentácie je vyčíslená na približne 1,5 mil. eur. Reálna suma vzíde z verejného obstarávania.

Projekt bude financovaný z Programu cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Rakúsko 2021 – 2027. Rekonštrukcia parku sa realizuje prostredníctvom projektu ParksFit4Future. Jeho zámerom je využitie potenciálu cezhraničného regiónu SK-AT, zachovanie a rozvoj kultúry a udržateľného cestovného ruchu zvýšením povedomia a vytvorením adekvátneho priestorového zázemia. V rámci projektu sa zrevitalizujú tri historické parky – Kaštieľsky park v Stupave, Zámocký park v Eisenstade a park Schönbrunn vo Viedni.

Ďalšími projektovými výstupmi bude vypracovanie dvoch odborných štúdií, kultúrne oživenie miestneho dedičstva prostredníctvom rôznych podujatí pre širokú odbornú i laickú verejnú a šírenie povedomia miestnej histórie prostredníctvom digitalizácie.

REZ VINIČA

Radšej neskôr ako vôbec. Aj preto v našej rubrike pripomínáme predsezónny rez viniča. Vhodným rezom si totiž tvoríme základ kvalitnej úrody hrozna. Pestovatelia – vinohradníci – ho automaticky označujú za najdôležitejšiu prácu vo vinohrade. Nemusíte mať však celý vinohrad, stačí zopár koreňov viniča, napríklad na pergole, a už sa rez stáva dôležitou záhradkárskou prácou aj pre vás.

Koncom februára sa vo farskej záhrade stretli záhradkári, ktorí sa chceli dozvedieť niečo viac o pestovaní viniča. Odbornú prednášku a praktické ukážky pre nich pripravili členovia Slovenského zväzu záhradkárov zo základnej organizácie 6-19 Stupava. Okrem predsedu Vladimíra Havránka sa ukážok ujali aj František Sajan, Vladimír Lachkovič, Štefan Pollák a Marián Hasoň.

„Cieľom je udržať vhodný pestovateľský tvar, ako aj rovnováhu medzi množstvom neskôr vypučaných listov a strapcov. Správny rez dáva základ veľkosti a kvality úrody,“ prezradil nám Marián Hasoň.

Slzenie viniča

V prípade, ak ste rez viniča v marci nestihli, nevadí. Pri neskoršom reze však počítajte s tým, že vinič bude z rezných rán takzvané slziť. Ker to výrazne neoslabí, väčším problémom bude skôr stekanie tejto tekutiny (exudátu) na púčiky a jej zasychanie, čo púčiky

poškodzuje – zaslepuje. Režte preto tak, aby šťava netiekla na púčiky. Pri viniči je veľmi dôležité uvedomiť si, že ide o

Čo by mal pestovateľ alebo záhradkár vedieť o púčikoch? Od čoho závisí ich rodivosť?

„Vedľajšie púčiky sú spravidla nerodivé alebo rodia len minimálne. Väčšie strapce vyrastú zvyčajne z vyššie umiestnených púčikov. Keď vinič zrezávame, musíme si uvedomiť, ktoré púčiky vyrastajú z dvojročného výhonku, to sú tie najrodivejšie.“

Aké dlhé výhonky

máme ponechať?

„Množstvo púčikov, ktoré pri reze necháme, teda dĺžka výhonku, bude predstavovať zataženie kra. Každá odroda podľa svojich vlastností vyžaduje iný počet púčikov na to, aby sme získali dostatočnú a zároveň kvalitnú úrodu. Z každého oka pôjde jeden konárik.“

Ako striháme vinič na pergole?

„Vinič na pergole nevyvážujeme. Horný letorast odstránime aj s kúskom čapíka a spodný letorast skrátime na dve očká. Vznikne tak čapík na tento rok. Staré suché drevo a úpony odstránime.“

Dobre odoláva suchu

Vedeli ste, že vinič je hlbokokoreniaca rastlina, korene ktorej môžu dosiahnuť až do hĺbky 15 a viac metrov? Dobre preto odoláva suchu a pestuje sa bežne na veľmi slnečných stráňach. Viniču vyhovujú pôdy s obsahom ílovej zložky, ktorá zadržiava vodu. Zbytočné je viesť k nemu v záhradke kvapkovú závlahu. Suchom však môže trpieť v piesčitých pôdach alebo na skalnom podloží, najmä počas extrémne suchých liet. Aj prvý rok po výsadbe, ak je sucho, ho párkrát za sezónu zalejte. Okolo koreňa vytvarujte malý val z pôdy a nalejte doň približne pol vedra vody. Niekoľkoročné zdravé jedince na vhodnom stanovišti sa bez zálievky zaočujú aj v suchých obdobiach, čo potvrdilo i minuloročné extrémne leto.

Eva Švoňavová, foto: autorka

lianu. Vrchné púčiky (očká) tak pučia prednostne, spodné za nimi zaostávajú, a to aj v neskoršom raste. Túto vlastnosť viniča musíte mať pri reze a vyvážovaní kra stále na mysli. V záhradách sa vinič reže väčšinou takzvané na dlhé drevo, keď sa ťažeň vyvážuje buď vodorovne, alebo do oblúka smerujúceho vrcholovou časťou nadol. Zredukovať úrodu môžete aj neskôr, a to počas vegetácie, napríklad prebierkou strapcov. Dôležité je z viniča odstrániť to, čo už netreba, a naopak, podporiť v raste tie časti, ktoré sú dôležité pre rodivosť a ďalší zdravý rast kra.

Najlepšie do Jozefa

„Posledný vhodný termín na viazanie viniča je 19. marec. Na Jozefa musí byť vinohrad už krásne upravený, lebo po tomto termíne väčšinou už kry veľmi plačú,“ vysvetlil nám pestovateľ Marián Hasoň, ktorého som sa pri tejto príležitosti opýtala aj na púčiky a na to, aké rady by dal začínajúcim pestovateľom.

SLOVENSKÝ ZVÄZ ZÁHRADKÁROV ZO 6-19 STUPAVA

Výbor ZO SZZ 6-19 Stupava Vás srdečne pozýva na výročnú členskú schôdzu, ktorá sa bude konať v piatok 19. apríla 2024 o 17.00 hodine v MKIC Stupava vo veľkej sále.

Po schôdzi výbor srdečne pozýva širokú záhradkársku obec a sympatizantov po úhrade stanoveného príspevku (25 €) na posedenie pri živej hudbe s večerou o 19.30 hod., s tombolou a ochutnávkou vína z vlastnej produkcie.

Tešíme sa na Vašu účasť. Výbor SZZ ZO 6-19 Stupava, o. j. z.

SME MLADÁ ŠTVORČLENNÁ RODINA A HĽADÁME RD NA KÚPU V STUPAVE

Preferované parametre: 4- až 5-izbový dom s pozemkom od 500 m² a viac.

V prípade ponuky alebo záujmu o predaj nás môžete kontaktovať na tel. číslo: 0918 415 286

Ďakujeme

(Nie sme realitná kancelária)

BIEDNA ZIMA VČIEL

Niektoré ovocné stromy začali tohto roku kvitnúť už začiatkom marca. Príroda sa prebudila príliš skoro.

Spolu s predsedom OZ včelárov v Stupave Antonom Grambličkom sme sa pred obedom, keď už je teplejšie, vybrali pozrieť jeho úle. Na malej čistinke medzi lesom a lúkou ich stojí niečo okolo osemdesiat. Pekných, farebných.

„Aj včely začali priskoro vylietavať z úlov, muobé už počas teplých dní koncom februára,“ potvrdil Anton Gramblička. „Teraz už lietajú ako divé, ale ešte majú krátky dolet, len približne 500 metrov. Zima bola biedna, matky začali liabnuť skôr. Keď sa však opäť ochladilo, larvy ubynuli. Pripravil som si nové rámiky a idem

skontrolovať svoje včelie rodiny. Potrebujem poprehadzovať zaplodované rámiky medzi sebou, teda zospodu úla navrch, lebo tam je najteplejšie.“

V každom úli je jedna matka?

Áno.

Aká je teplota v úli počas zimy?

Aby matky prežili, musí tam byť teplota aspoň 30 stupňov.

Ako ju dokážu včely vytvoriť?

Svojím neustálym pohybom. Predstavte si, ako sa medzi sebou tlačia a namáhajú. Vytvárajú tak teplo.

A z čoho žijú?

Zo zásob alebo z toho, čo im dodá včelár. Na jeseň to môžu byť napríklad pelové zrná, krmíť ich však možno i medom. Takým, ktorý si včelár ušetrí. Nieкто si povie, však im dajte cukor, ale to nie je správne, cukor nemá žiadnu výživu.

Čiže ich počas zimy prikrmujete?

Nie, to by som ich zabil a zničil si generáciu dlhovekých včiel, ktoré žijú od augusta do marca a nerobia nič iné, len krmia matku. Neskôr postupne vypadnú z úla a uvoľnia miesto novonarodeným včelám.

Akého veku sa dožívajú matky?

Môžu mať aj dva – tri roky, ale staršie nikto už nechce, lebo sú opotrebované a slabšie kladú. Už sú ťažké, nevládzu lietať a väčšinou zomrú v úli. Matka je schopná lietať len v čase, keď sa vyliabne a má podobnú hmotnosť ako ostatné včely. Vtedy vyletí z úla, oplodní sa a vráti sa späť.

Koľko vajčiek rodí matka denne?

Teraz mám matky Rakúšanky. Je to naša slovenská lúnia, ale vyšlachtená v Rakúsku. Rodia 2 500 vajčiek denne. Včely sa vyliabnu za 21 dní.

Čo vám robí vrásky okrem počasia?

Najnovšie tu máme výstrahu pred sršňom ázijským.

Naše sršne sú tiež nebezpečné, ale tento ázijský sa živí výlučne včelami. Keby sa na našom území rozmnožil, pre včelstvá by to bola katastrofa. Teraz, keď v lesnom poraste ešte nie sú listy, môžete na stromoch zbadat i sršnie hniezdo.

Aká bola minulé sezóna z pohľadu včelárov? Priniesla dost' medu?

Bola to najbiednejšia sezóna, akú som zažil. Napríklad agát nebol vôbec. Koncom februára šlahol mráz a narobil škody. Agát mal v tom čase už puky a tie zmrzli. Tento rok to našťastie vyzerá optimistickesšie. Včely sú zdravé, lietajú na blízke zakvitnuté slivky. Ich bzukot je ako hudba.

Eva Švoňavová, foto: autorka

PRE RADOŠŤ A ÚŽITOK

Základná organizácia Slovenského zväzu chovateľov Stupava združuje chovateľov hydiny, králikov a holubov na území mesta i v jeho blízkom okolí. Svojou pôsobnosťou napomáha k zveladeniu chovov svojich členov, rozšíreniu vedomostí v tejto oblasti a takisto sa snaží prispieť k dobrému menu mesta.

Na svojej výročnej schôdzi chovatelia zhodnotili svoju činnosť za predchádzajúce obdobie, privítali nových členov a zblahoželi tým svojim členom, ktorí získali počas minulého roka ocenenia.

Na adresu členskej základne ZO, ktorá má v súčasnosti 26 členov, jej predseda Ladislav Balogh uviedol: „Vzhladom na narastajúcu náročnosť chovateľstva, časovú aj finančnú, podiel aktívnych chovateľov v našej

organizácii postupne klesá. Napriek tomu sú ešte stále medzi nami členovia s dlhoročnými a kvalitnými chovmi čistokrvných plemien.“

Výstava v Malom parku

V minulom roku sa stupavským drobnochovateľom počas Dní zelá opäť podarilo zorganizovať miestnu výstavu zvierat v Malom parku, čo si vyžadovalo nielen náročné presuny zvierat a výstavbu výstavného priestoru a klieťok, ale aj dobrovoľníckeho ducha a náročné zabezpečenie

ÚSPECHY STUPAVSKÝCH CHOVATELOV V ROKU 2023

Hydina		
Banovič	Národná výstava Nitra	Čestná cena (kohút amroks)
Sobolík	Národná výstava Nitra	Čestná cena (kohút hempšír)
Králiky		
Banovič	Miestna výstava Stupava	Čestná cena (nosč)
	Špeciálna klubová výstava Nos Terchová	Prvý vicešampión klubu
Sobolík	Miestna výstava Stupava	Čestná cena (viedenský divosfarbený)
Špes	Celoštátna výstava mladých králikov Hniezdne	–
	Celoštátna výstava mladých králikov Přerov ČR	–
	Miestna výstava Stupava	Víťaz výstavy 96,0 b. (Fb)
	Miestna výstava Stupava	Čestná cena 95,5 b. (Fb)
	Okresná výstava Malacky	Čestná cena 96,0 b. (Fb)
	Výstava klubu baranovitých králikov	Najlepšie ocenené zvieratá 2 x 96,0 b.
	Celoštátna výstava Nitra	Šampiónka výstavy 96,0 b. (Fb)
Holuby		
Lidák	Miestna výstava Stupava	Víťaz výstavy (riman)

stráženia zvierat počas troch dní a nocí. Nehovoriac o zabezpečení profesionálnych hodnotiteľov králikov a holubov, vďaka čomu prejavili o výstavu záujem aj chovatelia zo širšieho okolia Stupavy.

Keďže výstava pritiahla pozornosť malých aj dospelých návštevníkov, veríme, že sa ju podarí zopakovať aj na tohtoročnom festivale Dni zelá. Obyvatelia Stupavy registrujú činnosť a aktivity OZ na fb stránke.

Naším drobnochovateľom a ich zverencom prajeme veľa zdravia a držíme palce na súťažiach aj v roku 2024.

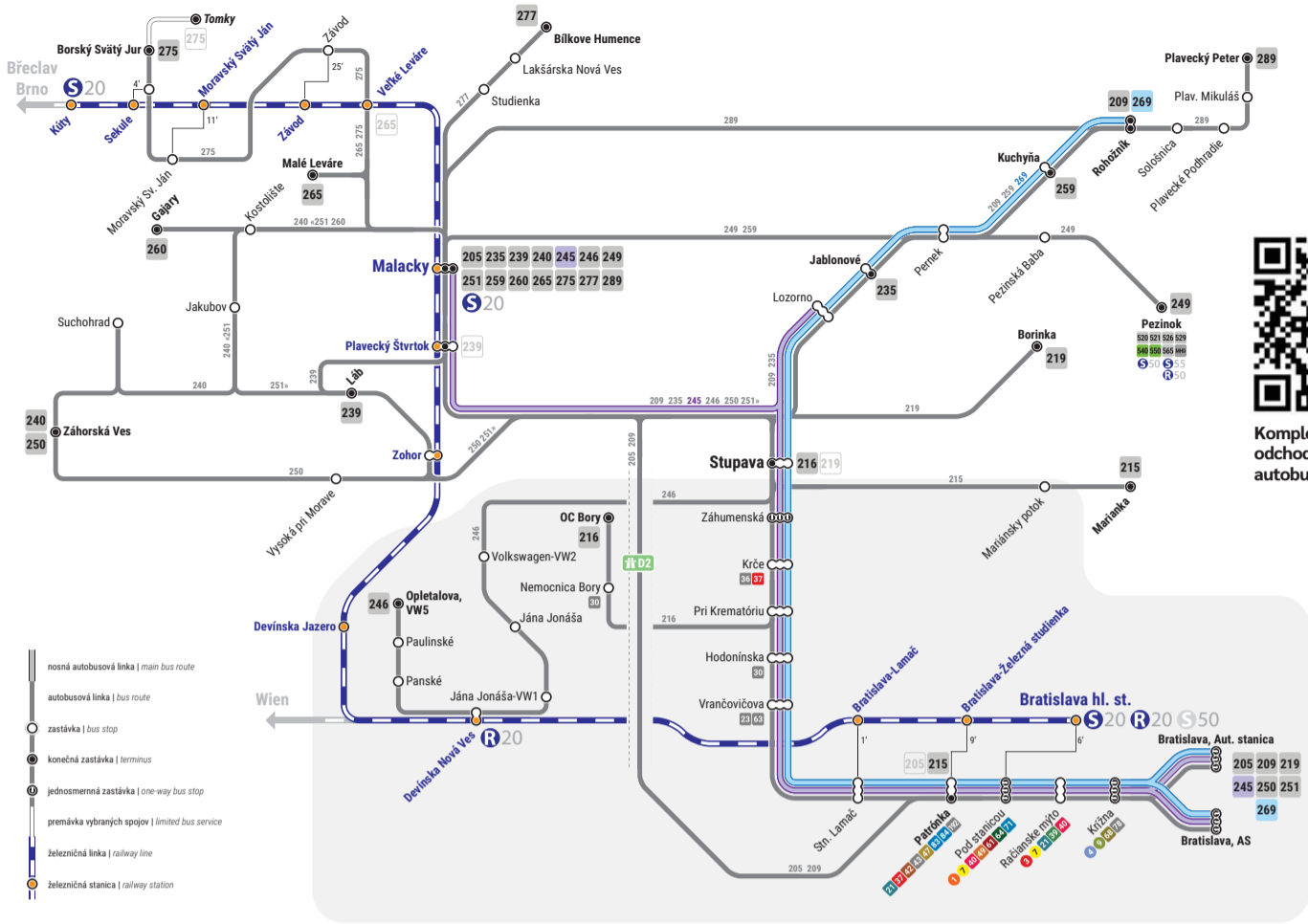

rr, foto: švo

REGIÓN MALACKY

PLATÍ OD 10. 12. 2023

Kompletný grafikon odchodov a príchodov autobusov.

PRACOVNÝ DEŇ

216 Bratislava, OC Bory – Stupava, aut. stanica

Zastávka nást. zóna Stop / Platform / Fare zone	1	3	5	101	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37
Bratislava, OC Bory odch.	C 101 05:20	06:20	07:20		08:20	09:20	10:20	11:20	12:20	13:20	14:20	15:20	16:20	17:20	18:20	19:20	20:20	21:20	22:20
Bratislava, Nemocnica Bory A	101 05:22	06:22	07:22		08:22	09:22	10:22	11:22	12:22	13:22	14:22	15:22	16:22	17:22	18:22	19:22	20:22	21:22	22:22
Bratislava, Pri krematóriu B	101 05:25	06:25	07:25		08:25	09:25	10:25	11:25	12:25	13:25	14:25	15:25	16:25	17:25	18:25	19:25	20:25	21:25	22:25
Bratislava, Krčce D	101 05:29	06:29	07:29		08:29	09:29	10:29	11:29	12:29	13:29	14:29	15:29	16:29	17:29	18:29	19:29	20:29	21:29	22:29
Mariánka, Námestie A	215			07:27															
Mariánka, Stupavská B	215			07:28															
Mariánka, Agátová B	215			07:29															
Bratislava, Mariánsky potok B	101			07:30															
Bratislava, MIÚ Záh. Bystrica B	101			07:34															
Stupava, Mást A	215 05:33	06:33	07:33	07:38	08:33	09:33	10:33	11:33	12:33	13:33	14:33	15:33	16:33	17:33	18:33	19:33	20:33	21:33	22:33
Stupava, Škola A	215 05:35	06:35	07:35	07:40	08:35	09:35	10:35	11:35	12:35	13:35	14:35	15:35	16:35	17:35	18:35	19:35	20:35	21:35	22:35
Stupava, Mlynská A	215 05:36	06:36	07:36		08:36	09:36	10:36	11:36	12:36	13:36	14:36	15:36	16:36	17:36	18:36	19:36	20:36	21:36	22:36
Stupava, Vajanského A	215 05:38	06:38	07:38		08:38	09:38	10:38	11:38	12:38	13:38	14:38	15:38	16:38	17:38	18:38	19:38	20:38	21:38	22:38
Stupava, Dlhá A	215 05:40	06:40	07:40		08:40	09:40	10:40	11:40	12:40	13:40	14:40	15:40	16:40	17:40	18:40	19:40	20:40	21:40	22:40
Stupava, Bočná A	215 05:41	06:41	07:41		08:41	09:41	10:41	11:41	12:41	13:41	14:41	15:41	16:41	17:41	18:41	19:41	20:41	21:41	22:41
Stupava, Pri majeri A	215 05:43	06:43	07:43		08:43	09:43	10:43	11:43	12:43	13:43	14:43	15:43	16:43	17:43	18:43	19:43	20:43	21:43	22:43
Stupava, Aut. stanica prích.	V 215 05:45	06:45	07:45	07:44	08:45	09:45	10:45	11:45	12:45	13:45	14:45	15:45	16:45	17:45	18:45	19:45	20:45	21:45	22:45

~ spoj ide po inej trase

Všetky zastávky sú na znamenie

10 - nepremáva od 27.12. do 5.1., od 4.3. do 8.3., od 28.3. do 2.4., od 1.7. do 30.8. a od 30.10. do 31.10.

Infocentrum IDS BK
www.idsbk.sk | 0948 102 102 | idsbk.sk

Dopravcovia v IDS BK
arriva | leo express | autobusy

Cestujete s podporou
BRATISLAVA | MARIÁNSKA | BRATISLAVSKÁ

VOLNÝ DEŇ

216 Bratislava, OC Bory – Stupava, aut. stanica

Zastávka nást. zóna Stop / Platform / Fare zone	201	203	205	207	209	211	213	215	217	219	221	223	225	227	229	231
Bratislava, OC Bory odch.	C 101 05:20	08:20	09:20	10:20	11:20	12:20	13:20	14:20	15:20	16:20	17:20	18:20	19:20	20:20	21:20	22:20
Bratislava, Nemocnica Bory A	101 05:22	08:22	09:22	10:22	11:22	12:22	13:22	14:22	15:22	16:22	17:22	18:22	19:22	20:22	21:22	22:22
Bratislava, Pri krematóriu B	101 05:25	08:25	09:25	10:25	11:25	12:25	13:25	14:25	15:25	16:25	17:25	18:25	19:25	20:25	21:25	22:25
Bratislava, Krčce D	101 05:29	08:29	09:29	10:29	11:29	12:29	13:29	14:29	15:29	16:29	17:29	18:29	19:29	20:29	21:29	22:29
Mariánka, Námestie A	215															
Mariánka, Stupavská B	215															
Mariánka, Agátová B	215															
Bratislava, Mariánsky potok B	101															
Bratislava, MIÚ Záh. Bystrica B	101															
Stupava, Mást A	215 05:33	08:33	09:33	10:33	11:33	12:33	13:33	14:33	15:33	16:33	17:33	18:33	19:33	20:33	21:33	22:33
Stupava, Škola A	215 05:35	08:35	09:35	10:35	11:35	12:35	13:35	14:35	15:35	16:35	17:35	18:35	19:35	20:35	21:35	22:35
Stupava, Mlynská A	215 05:36	08:36	09:36	10:36	11:36	12:36	13:36	14:36	15:36	16:36	17:36	18:36	19:36	20:36	21:36	22:36
Stupava, Vajanského A	215 05:38	08:38	09:38	10:38	11:38	12:38	13:38	14:38	15:38	16:38	17:38	18:38	19:38	20:38	21:38	22:38
Stupava, Dlhá A	215 05:40	08:40	09:40	10:40	11:40	12:40	13:40	14:40	15:40	16:40	17:40	18:40	19:40	20:40	21:40	22:40
Stupava, Bočná A	215 05:41	08:41	09:41	10:41	11:41	12:41	13:41	14:41	15:41	16:41	17:41	18:41	19:41	20:41	21:41	22:41
Stupava, Pri majeri A	215 05:43	08:43	09:43	10:43	11:43	12:43	13:43	14:43	15:43	16:43	17:43	18:43	19:43	20:43	21:43	22:43
Stupava, Aut. stanica prích.	V 215 05:45	08:45	09:45	10:45	11:45	12:45	13:45	14:45	15:45	16:45	17:45	18:45	19:45	20:45	21:45	22:45

~ spoj ide po inej trase

Všetky zastávky sú na znamenie

10 - nepremáva od 27.12. do 5.1., od 4.3. do 8.3., od 28.3. do 2.4., od 1.7. do 30.8. a od 30.10. do 31.10.

KNIŽNÝ TIP

MARTINA JUHÁSZ – GLÓRIA NA PRÁZDNINÁCH

Glória na prázdninách je voľným pokračovaním dvoch predošlých dielov trilógie o Glórii. Tentoraz sa Glória vyberie s rodičmi na kúpalisko, do divadla, napíše ozajstný list, ktorý odnesie na poštu, a najmä strávi prázdniny u babky a dedka na dedine. Všade zažije niečo nové,

nečakané, dostane sa do neznámych situácií, ale aj do problémov, z ktorých treba elegantne vykorčuľovať. Našťastie sú nablízku rodičia, ktorí jej vždy pomôžu a poradia.

Kniha obsahujúca zábavné, ale aj poučné príbehy doplnené veľmi vydarenými ilustráciami je vhodná pre deti od 4 rokov.

Michaela Víchová, Mestská knižnica Ruda Morica, foto: autorka

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

V piatok 22. marca 2024 sa v Mestskej knižnici Ruda Morica konala vernisáž výstavy prác žiakov OZ POHODKA. Vernisážou sprevádzala lektorka Iveta Babicová. Krásne diela z keramiky zaujali návštevníkov a určite potešia aj vás. Vytvorili ich deti aj dospelí, ktorí v priestoroch tvorivej dielne vždy nájdu stratenú harmóniu a duševný relax. V knižnici si ich môžete pozrieť do 30. apríla 2024.

rr, foto: František Brunner

PREHLIADKA ĽUDOVÝCH ROZPRÁVAČOV

Za detský folklórny súbor Stupavjáneka sa na tohtoročnej súťaži zúčastnil nadaný rozprávač Matúš Mader. Všetkých uchvátil svojou bezprostrednosťou, silným hlasom a hereckým výkonom, za ktorý získal krásne druhé miesto. O výhercoch rozhodla porota v zložení: herečka Oľga Belešová, autor knihy Pavel Slezák,

novinár a spisovateľ Emil Babín a za MOS Darinka Mladenovová. Matúšovi gratulujeme a tešíme sa na jeho ďalšie vystúpenia a úspechy.

Oľga Šaliová, umelecká vedúca Dfs Stupavjáneka, foto: LH Kamarádzi

Matúšovi gratulujeme a tešíme sa na jeho ďalšie vystúpenia a úspechy.

Oľga Šaliová, umelecká vedúca Dfs Stupavjáneka, foto: LH Kamarádzi

70 ROKOV HVIEZDOSLAVOVHO KUBÍNA

Našou najstaršou a najprestížnejšou súťažou v umeleckom prednese a vrcholným podujatím, ktoré vytvára a formuje kultúru slovenského národa, je bezpochyby celoštátna postupová súťaž: Hviezdoslavov Kubín.

V prednese poézie a prózy je otvorená v piatich kategóriách pre všetkých záujemcov od školského po seniorský vek a v dvoch vekových kategóriách pre recitačné kolektívy a divadlá poézie. Umelecký prednes je prostriedkom na vyjadrenie vlastných pocitov, záujmov, názorov a postojov prostredníctvom zvolených literárnych textov a vlastného

obvod Malacky bolo prihlásených 31 žiakov zo 7 škôl. Do okresného kola postúpilo 36 najlepších súťažiacich.

Porotu tvorili PaedDr. Jana Pagáčová, Mgr. art. Vanda Alberty, Miroslav Dávid, Mgr. art. Roman Féder, Mgr. Zlatica Ilievová. Súťaž mala veľmi vysokú úroveň. Porota mala ťažké rozhodovanie, ktorý z recitátorov bude reprezentovať okres

rečového prejavu. Osobnostná, názorová a estetická sebareprezentácia na verejnom vystúpení vedie interpreta k rozvíjaniu jeho predstáv, emócií, myslenia a k zdokonaľovaniu jeho reči, výrazu i kontaktu s publikom.

Od vzniku Hviezdoslavovho Kubína v roku 1954 až po súčasnosť prešli jeho stupňami státisíce jednotlivcov, z niektorých sa stali významné osobnosti – Július Satinský, Ľubo Roman, Karol Horák, Soňa Behulová-Müllerová, Lucia Huraľová, Milan Ondřík, Dominika Susková a mnoho ďalších.

Okresnému kolu predchádzali tri obvodné kolá. Za obvod Stupava bolo prihlásených 37 žiakov z 9 škôl. Za obvod Závod bolo prihlásených 30 žiakov zo 7 škôl. Za

Malacky na krajskom kole. Je vidieť značný posun v prednese oproti minulému roku.

Blahoželáme žiačkam literárno-dramatického odboru stupavskej základnej umeleckej školy Kláre Kollerovej, Zore Moravčíkovej a Zore Štelbaskej k získaniu prvého miesta na okresnom kole recitačnej súťaže „Zúbkove pramene“ (70. ročník Hviezdoslavov Kubín) a k postupu do májového krajského kola.

Na treťom mieste sa umiestnili Hana Krejčová, Ester Pálffyová a Žofia Hackerová.

Ďakujeme všetkým žiakom a učiteľke Milici Pálffyovej za úspešnú reprezentáciu školy.

mv, foto: autorka

GITAROVÝ KONCERT

65

Pri príležitosti 65. výročia založenia Základnej umeleckej školy v Stupave

Mestská knižnica Ruda Morica v Stupave

25. 4. 17.30

Učinkujú žiaci z tried:

**Natálie Filovej
Belindy Sandiovej
Michala Slezáka
a Vladimíra Ondrejčáka**

NAJTEPLEJŠIA ZIMA V HISTÓRII

Pamätáte si ešte na predpovede a výstrahy pred zimou, ktorá mala byť mimoriadne chladná? Keď si dnes pripomenieme tieto správy, tak sa nám zdajú až smiešne. Meteorologická zima 2023/2024 bola nakoniec najteplejšia v histórii meraní. Všetky tri mesiace (december, január a február) by sa dali vyhodnotiť ako teplotne nadnormálne až silne nadnormálne.

Teplotne vynikal jednoznačne február, počas ktorého bol prekonávaný jeden rekord za druhým. Za zmienku stojí minimálne dlhá séria dní s maximálnou teplotou $> 10^{\circ}\text{C}$. Tá trvala v Stupave až 26 dní. Počas februára boli zaznamenané aj ďalšie nezvyčajné prejavy počasia. Napríklad na bratislavskej Kolibe sa nevyskytol ani jediný deň s mrazom. V Stupave mrzlo počas februára len dvakrát. Meteorologická zima bola veľmi bohatá aj na zrážky, pri vysokých teplotách však najmä v podobe dažďa. Sneh sa

v Stupave udržal len počas decembra, počas januára sme síce ešte videli nejaké vločky, ale súvislá snehová pokrývka sa už nevyskytla. Počas februára sme už sneh v našich končinách ani len nevideli.

December 2023

V prvej dekáde decembra všetko nasvedčovalo tomu, že zima nás nesklame. Nechýbal mráz, a to ani počas dňa, a pravdaže ani snehová pokrývka (okolo 5 cm). Najviac snehu sme počas celej zimy 2023/2024 mali deň

pred Vianocami, keď v Stupave ležalo pár hodín až okolo 10 cm snehu. Následne sa však otepľovalo a ani počas Vianoc nás neminulo tzv. vianočné oteplenie. Na Štedrý deň v Stupave teplota vystúpila až na $+11,6^{\circ}\text{C}$. Výraznejšieho ochladenia sme sa už do konca roka nedočkali. Priemerná teplota za mesiac december 2023 mala v Stupave hodnotu $+3,6^{\circ}\text{C}$, čo je cca o $2,4^{\circ}\text{C}$ viac, ako je dlhodobý normál za roky 1987 – 2022. Zrážok počas decembra spadlo najviac za celú zimu, a to až 89,9 mm, čo je cca raz toľko, koľko by malo počas decembra spadnúť.

V STUPAVE NAJVVYŠŠIE

MAXIMUM: $+13,8^{\circ}\text{C}$ (30. 12.)

NAJNIŽŠIE MINIMUM:

$-7,9^{\circ}\text{C}$ (4. 12.)

POČET DNÍ SO ZRÁŽKAMI

V STUPAVE: 16

NAJVVYŠŠÍ DENNÝ ÚHRN

ZRÁŽOK: 29,4 mm (23. 12.)

Január 2024

Január sa najskôr začal teplým počasím. Zlom v počasí prišiel na sviatok Troch kráľov, keď po studenom fronte sme sa ocitli v studenom, pôvodom arktickom vzduchu a zaznamenali sme najnižšie teploty tohtoročnej zimy. Najchladnejšia noc tohtoročnej zimy bola v Stupave 10. januára, keď sa ochladilo na $-10,9^{\circ}\text{C}$. Mrazivé noci pretrvali celý nasledujúci týždeň, a tak sme sa mohli tešiť aspoň zo zamrznutých plôch, keď už sneh chýbal. Oteplenie potom prišlo hlavne v poslednej januárovej dekáde. Priemerná teplota za mesiac január 2024 mala v Stupave hodnotu $+2,2^{\circ}\text{C}$, čo je cca o 2°C viac, ako je dlhodobý normál za roky 1987 – 2023. Zrážky v Stupave počas

januára nechýbali a opäť spadlo až 50,8 mm, čo je takmer dvojnásobok toho, čo má počas januára spadnúť. Snehová pokrývka sa počas januára vyskytla len ako poprašok.

V STUPAVE NAJVVYŠŠIE

MAXIMUM: $+14,5^{\circ}\text{C}$ (3. 1.)

NAJNIŽŠIE MINIMUM:

$-10,9^{\circ}\text{C}$ (10. 1.)

POČET DNÍ SO ZRÁŽKAMI

V STUPAVE: 11

NAJVVYŠŠÍ DENNÝ ÚHRN

ZRÁŽOK: 25,6 mm (6. 1.)

Február 2024

Február už bol z pohľadu zrážok suchší a napršalo len priemerné množstvo, a to takmer 30 mm. Bohužiaľ, ani raz nám v Stupave nesnežilo. Ako som spomínal vyššie, február 2024 bol mimoriadne a rekordne teplý. Priemerná teplota za mesiac február 2024 mala v Stupave hodnotu $+9,3^{\circ}\text{C}$, čo je o 7°C viac, ako je dlhodobý normál za roky 1987 – 2023. Teplotné rekordy boli počas posledného zimného mesiaca prekonávané veľmi často, a to nie len počas dňa, ale aj noci.

V STUPAVE NAJVVYŠŠIE

MAXIMUM: $+18,1^{\circ}\text{C}$ (10. 2.)

NAJNIŽŠIE MINIMUM:

$-1,4^{\circ}\text{C}$ (14. 2.)

POČET DNÍ SO ZRÁŽKAMI

V STUPAVE: 15

NAJVVYŠŠÍ DENNÝ ÚHRN

ZRÁŽOK: 7,4 mm (11. 2.)

Aktuálne meteo dáta zo Stupavy si môžete pozrieť tu: www.pocasiopodlupou.sk

Peter Štefančin, foto: švo

EXTRÉMY POKRAČUJÚ

Stupavčania sa s klimatológom Jozefom Pechom zo SHMÚ Bratislava, ktorý je držiteľom ceny za vedu a techniku 2022 v kategórii popularizátor vedy, stretli v diskusii v našom ekocentre.

Aké rekordy nám pripravilo počasie minulý rok?

Na globálnej úrovni bol minulý rok vôbec najteplejší za obdobie posledných minimálne 170 rokov. Priemerná ročná teplota vzduchu dosiahla hodnotu $14,98^{\circ}\text{C}$, čo bolo o $+0,16^{\circ}\text{C}$ viac ako v doposiaľ rekordne teplom roku 2016 a o $+1,48^{\circ}\text{C}$ viac ako v preindustriálnom období 1850 – 1900 (zdroj: Copernicus). Rekordne teplé boli okrem atmosféry aj globálne oceány, a to na viac ako 40 % svojej celkovej plochy. Kombinácia globálneho otepľovania a silného El Niña v minulom roku spôsobila, že do atmosféry sa z oceánov dostávalo mimoriadne veľké množstvo vodnej pary, čo viedlo k tomu, že niektoré hydrometeorologické javy a extrémny mali v minulom roku veľmi razantný priebeh. Na všetkých obývaných kontinentoch boli zaznamenané extrémne prejavy počasia a klímy, ako veľké záplavy, tropické cyklóny, extrémne horúčavy a suchá a s nimi súvisiace lesné požiare. Záplavy spojené s extrémnymi zrážkami spôsobenými stredomorskou tlakovou nížou Daniel zasiahli v sep-

tembri Grécko, Bulharsko, Turecko a Líbyu. Niektoré z najvýznamnejších horúčav sa v južnej Európe a severnej Afrike vyskytli v druhej polovici júla. Maximálna teplota vzduchu vtedy v Taliansku dosiahla hodnotu $48,2^{\circ}\text{C}$, pričom rekordne vysoké teploty boli hlásené aj z Tunisu (Tunisko) $49,0^{\circ}\text{C}$, Agadiru (Maroko) $50,4^{\circ}\text{C}$ a Alžíru (Alžírsko) $49,2^{\circ}\text{C}$. Mimoriadne teplo bolo v priebehu minulého roka

aj v strednej Európe a na Slovensku, kde sa skončil rok 2023 ako druhý najteplejší v histórii meraní. Na Slovensku sme v minulom roku síce nemali také katastrofálne sucha ako v roku 2022, no bojovali sme s opačným extrémom – v lete a na jeseň s výrazným prebytkom zrážok.

Každý záhradkár zaznamenáva zmenu klímy a evidujeme aj to, akoby sme sa virtuálne posunuli do Stredomoria.

Je to tak. V priebehu posledných 50 – 70 rokov sa priemerná ročná teplota na juhu Slovenska zvýšila o viac ako 2°C , v letných mesiacoch dokonca o viac ako 3°C . Na juhu Podunajskej nížiny už vykazuje klíma prvky stredomorského typu, ktoré sme v polovici minulého storočia registrovali v severnom Taliansku alebo na severe Jadranu. Podľa projekcií zmeny klímy, ktoré klimatológovia pripravujú aj pre územie Slovenska, máme z pohľadu teploty vzduchu namierené v tomto storočí do veľmi teplých subtropických podmienok, ekvivalentných Grécku alebo Španielsku.

Aká je priemerná teplota za rok na našom území? V akých časových úsekoch sa takéto merania robia?

Ak hovoríme o priemernej ročnej teplote vzduchu počítanej ako územný priemer pre celé územie Slovenska, jej hodnoty sa od roku 2000 pohybujú najčastejšie v intervale od $9,0$ do $9,8^{\circ}\text{C}$, v roku 2014 bol v tomto

ohľade zaznamenaný extrém, 10°C . To je najvyššia teplota na území Slovenska aspoň od roku 1931.

Čo všetko nám otepľovaním hrozí?

Dnes je už celkom evidentné, že s pokračujúcim otepľovaním (zvyšovaním teploty vzduchu) budú dopady, ktoré zaznamenávame už dnes, v budúcnosti ešte výraznejšie. Predovšetkým sa Slovensko bude musieť pripraviť na čoraz dlhšie a extrémnejšie suchá, kombinované s ďalšími extrémami hydrologického cyklu (silnejšie a extrémnejšie privalové zrážky a privalové povodne, silnejšie búrky a víchrice atď.). Toto všetko bude mať stále výraznejšie dopady (prevažne negatívne) na sektory národného hospodárstva – častejšie lesné požiare, zásadnejšie dopady na ľudské zdravie...

Ako môžeme tento vývoj spomaliť?

Spomaliť sa tento vývoj dá jedine tým, že odstránime hlavnú fyzikálnu príčinu globálnej otepľovania, a tou je pokračujúci rýchly rast emisií a koncentrácií skleníkových plynov v zemskej atmosfére. To si bude vyžadovať predovšetkým rýchlu a masívnu transformáciu všetkých odvetví priemyslu, poľnohospodárstva i dopravy na nízkouhlíkové varianty. Okrem toho je potrebné súčasne výrazne znížiť celkovú rýchlosť, s akou využívame zdroje tejto planéty, a, takpovediac, dupnúť na brzdu „nášho nekontrolovateľného“ konzumu.

Eva Švoňavová, foto: autorka

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Terapeutická bábika

Začiatkom marca sme s radosťou prijali od Veroniky Fusekovej z projektu Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok terapeutickú bábiku pre našich prijímateľov sociálnej služby s Alzheimerovou chorobou.

Bábika našla svoj domov v špecializovanom zariadení a jej priaznivé účinky

sme si hneď vyskúšali. Táto milá pomôcka pôsobí terapeuticky na uvoľnenie emócií, zníženie nervozity, agresívnych prejavov správania, udržanie pozornosti, udržanie sociálnych vzťahov, podporuje aktívny pohyb. Vyvoláva silné spomienky a potrebu starostlivosti a ochrany. Zmierňuje príznaky Alzheimerovej choroby, znižuje sociálnu izoláciu a smútok za blízkymi. Veľmi pekne ďakujeme. Naši prijímatelia hneď reagovali, bábika sa im veľmi páčila.

Alena Bodová, foto: autorka

Valentínska pošta v Kaštieli

O svätom Valentínovi, ktorý žil v 3. storočí nášho letopočtu, koluje veľa legiend. V súčasnosti sa počas tohto sviatku mnohí obdarúvajú kvetmi, sladkosťami či inými drobnosťami a stretávajú sa na romantických miestach.

vajú sa na romantických miestach.

A tak kto má chuť v DSS a ZpS Kaštieľ – má aj príležitosť tento netradičný deň sláviť tiež. Už štvrtýkrát sme sa

zapojili do podujatia nášho zriaďovateľa Bratislavského samosprávneho kraja s názvom Valentínska pošta. V rámci neho si prijímatelia jednotlivých organizácií navzájom vyrábajú a posielajú „valentínky“, aby tým upevnili priateľstvá, ktoré naprieč zariadeniami vznikajú. S rozvozom už tradične pomáhajú dámy z odboru sociálnych vecí BSK. A tak sme sa aj tento rok 14. februára potešili, že medzi nás zavítali a priniesli milé priateľské pozdravy.

Jana Gavorníková, foto: Lubomír Oravec,

Moje srdce na plátne

V spolupráci s mestom Stupavou a Ekocentrom v Stupave sa nám podarilo zorganizovať prvú verejnú výstavu obrazov amatérskeho maliara Petra Hebelku, prijímateľa DSS a ZpS Kaštieľ Stupava. Obrazy namaloval v našom zariadení od roku 2016. Dá sa povedať, že sa radí medzi „ART BRUT“ umelcov. Nikdy neštudoval žiaden umelecký smer. Obrazy, ktoré maľuje, nesú jeho osobnostný a individuálny rukopis.

Čaro jeho obrazov spočíva v neškolných ťahoch štetcom, v spontánnom vyjadrení svojich pocitov a snov bez zväzovania akýmkoľvek výtvarnými pravidlami či trendmi. V jeho kolekcii sa nachádzajú obrazy inšpirované krásnou prírodou Kaštieľskeho parku, historickými budovami, hradmi.

Osobitné miesto v jeho srdci majú veľké lode, ako im Peter s obdivom hovorí „kolosy“, a inšpirácie čerpá z kníh a filmov s pirátskou tematikou. Autorovým cieľom je maľovať pre potešenie a hlavne, aby sa obrazy páčili iným ľuďom. Pomocou maľovania hľadá a nachádza pochopenie samého seba a svoj zmysel života. V rámci tejto výstavy sa dňa 13. marca 2024 uskutočnilo stretnutie s autorom.

Pána Hebelku prišli podporiť zástupcovia mesta Stupavy, zástupcovia opatrovníka z Miestneho úradu Bratislava-Staré Mesto, súčasní i bývalí zamestnanci DSS a ZpS Kaštieľ Stupava a priatelia autora. Stretnutie sa nieslo vo veľmi príjemnej atmosfére, ktorá pripomínala vernisáž. Počuli sme pozitívne ohlasy na tvorbu, množstvo gratulácií a zároveň sa toto stretnutie stalo motiváciou pre Petrovu ďalšiu tvorbu a tiež inšpiráciou pre tvorbu ďalších prijímateľov. Výstava dvadsiatich obrazov je verejne prístupná v budove Ekocentra na Hlavnej ulici 9C v Stupave od 2. marca do 20. apríla 2024.

Beata Mrázeková, sociálna pracovníčka, foto: Peter Kubička

ĽUDOVÉ MISIE V STUPAVE

Vo februári, v pôstnom období, privítala farnosť Stupava misijný tím rehole kapucínov. Misijný tím pátri Lukáš, Karol a Jozef, sestra Agnieszka a brat Marián hneď po príchode do nášho mesta vyšli do ulíc, aby osobne pozývali na tematické stretnutia v kostole. Oslovovali ľudí, aby prežili čas farských ľudových misií ako čas, keď dovolíme Bohu, aby sa nás

dotkol a dal nám novú skúsenosť s Jeho láskou.

Témou prvého stretnutia bola práve láska – Láska s veľkým L, ktorá je schopná ísť poza prirodzené hranice a žela si dobro toho druhého. Postupne sa počas týždňa hovorilo o hriechu, vykúpení a spoločenstve. Okrem príhovorov pred liturgiou a kázni sme mohli navštíviť špeciálne prednášky o ženskej a mužskej identite, pozrieť si spolu film či sledovať misijný tím v akcii v školskej telocvični so stovkami žiakov. V závere týždňa sa misijný tím venoval mládeži a manželským párom.

Na mládežníckom programe sa v piatok večer zúčastnilo približne 70 mladých. V sprievode slova a hudby mali možnosť zamýšľať sa nad pevnými hodnotami pre život, nad veľkými otázkami svojho poslania a vzťahmi. V sobotu doobeda sa na rodinnej svätej omši venoval čas obnovy manželstiev. Manželia mohli zdieľať myšlienky o spoločnom rodinnom živote v malých skupinkách. V rámci liturgie si obnovilo svoj manželský sľub viac ako sto stupavských manželských párov. Počas záverečného sobotného večera sa konal koncert kapely Stanley a kapucíni. Kostol, kde sa koncert konal, bol plný ľudí, ale aj radosnej atmosféry a peknej hudby. Ľudové misie sa v katolíckych farnostiach na Slovensku konajú výnimočne, približne raz za štvrtoročie. Nás v Stupave prišla povzbudiť do života pozitívnych hodnôt v každodennom živote komunita kapucínov. Podľa svedectiev našich farníkov môžeme povedať, že celá udalosť niesla posolstvo radosnej a živej viery. Toto posolstvo nekázali misionári len slovami. Ožilo medzi nami aj vďaka ich svedectvu bratskej lásky, rozhovorov a povzbudení rásť a učiť sa láske s veľkým L.

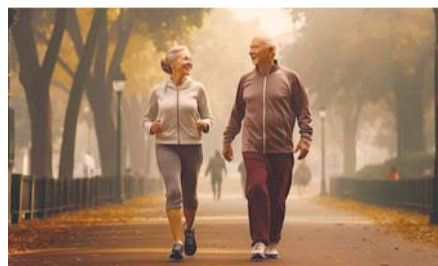
Juraj Králik, foto: Júlia Račáková

AKO SI ŽIJEME V KLUBE SENIOROV POHODA ALEBO V ZDRAVOM TELE ZDRAVÝ DUCH...

Tak ako po iné roky, i v roku 2024 senior klub Pohoda pokračuje vo svojich obľúbených aktivitách. Je to predovšetkým naše pravidelné cvičenie v priestoroch klubu v MKIC.

Verte mi, naše členky by sa výkonomi a telesnou kondíciou nemuseli hanbiť pred nejednou mladou ženou. Cvičenie pozostáva z precvičenia všetkých častí tela, zamerané je na správne držanie tela, správne dýchanie, cviky na tráviacu sústavu či diabetes. Držíme sa hesla: „V zdravom tele, zdravý duch“. Po ukončení cvičenia si vždy naj-

deme čas na spoločný rozhovor, zdieľanie starostí, ale hlavne radosť. Vzájomne sa podporujeme, vieme si poradiť, vymieňame si skúsenosti pri pečení a recepty. Spoločne absolvujeme rekondičné a rekreačné pobyty, zúčastňujeme sa na spoločenskom dianí mesta. Zameriavame sa aj na cvičenie, resp. tréning pamäti. Nakoľko v marci bol týždeň mozgu, absolvovali

sme prednášku na túto tému v DSS a ZPS Kaštieľ Stupava. Osobne nás privítala riaditeľka DSS Jana Gavorníková, ktorá nám predstavila svoje odborné pracovníčky zariadenia, Danílu Milatovú, psychologičku, a Renátku Biksadskú, sociálnu pracovníčku. Tieto dve úžasné ženy nás oboznámili s problematikou mozgu, Alzheimerovej choroby a so spôsobmi cvičenia pamäti. Potom sme sa pri koláčiku a kávičke spoločne podelili o vzájomné skúsenosti. Dostali sme materiál, s ktorým môžeme pracovať, testovať sa a cvičiť si pamäť. Prislúbili sme spoluprácu na projekte zameranom na vedecké účely skúmania Alzheimerovej choroby.

Aj touto cestou sa chceme srdečne poďakovať za milé privítanie a čas, ktorý nám uvedené dámy venovali. Patrí im naše úprimné ĎAKUJEME!

Elena Jad'ud'ová, vedúca klubu, foto: autorka

KRÍŽOVÁ CESTA

Farníci zo Stupavy si urobili začiatkom marca nedelňú výlet do obce Dolany, kde si prešli krížovú cestu, v ktorej prosili o požehnanie našej farnosti a jej farníkov. Navštívili aj kostolík sv. Leonarda. Kostolík pochádza zo 14. alebo 15. storočia a je postavený v gotickom slohu. Zvláštnosťou kostolíka je, že jeho ľavá strana je zasadená do skalného masívu, ktorý tvorí väčšiu časť tejto strany. Veľká skala tak prečnieva do kostolíka a vyplňa priestor pod dreveným chórom.

st, foto: autorka

ZRODENIE SLOVENSKEHO NÁRODA (5)

UŽ v čase príchodu Konštantína (Cyrila) a Metoda existovala na našom území rozvinutá kresťanská civilizácia, vychádzajúca z antických, rímskych tradícií. Pod Metodovým vedením sa výdobytky tejto civilizácie rozšírili aj do ostatných slovanských krajín, najmä do Čiech, Sliezska, Lužice, Vislanska a možno čiastočne i na Starú Rus. Metodovi žiaci, vyhnaní po jeho smrti z Veľkej Moravy, odovzdali tieto výdobytky balkánskym Slovanom a odtiaľ sa dostali opäť na Rus.

Táto, myslím si, veľmi zaujímavá skutočnosť v slovensko-slovanských dejinách by nás mala naplňovať hrdosťou, a nie vytvárať v nás pocit menejcennosti. Áno, my, resp. naši predkovia sme boli tí, ktorí transformovali antickú kultúru do slovanského sveta. Je to nespochybniteľné. Nové slovanské písmo, kodifikovaný slovanský jazyk boli určené ich tvorcami pre náš priestor, pre našich predkov. V tomto priestore sa rozvinuli, z tohto priestoru odišli na Balkán a stali sa nástrojom na civilizačnú zmenu južnoslovanských a východoslovanských národov, Bulharov, Macedóncov, Srbov, čiastočne Chorvátov, Ukrajincov, Rusov, Bielorusov i ďalších národov, ktoré sa stali v tomto čase pravoslávny.

Slovanské kmene

Po týchto obširných výkladoch si môžeme konečne dať odpoveď na otázku, kedy začíname hovoriť o Slovanoch, ktorí prišli na naše územie, ako o Slovákoch. Bez ohľadu na to, či na našom území žili aj iní Slovania alebo jazykovo príbuzné obyvateľstvo, až príchod Slovanov a presadenie ich dominancie vytvorili predpoklad na začiatky formovania slovenského národa. Je pravdepodobné, že s Avarmi prišli do stredoeurópskeho priestoru aj veľké skupiny ďalších Slovanov, najmä Srbi, Chorváti, Dudlebi a iní. Takže v našom priestore bolo viacero slovanských kmeňov, ktoré najmä po slovanskom povstaní proti Avarom na začiatku 7. storočia buď v celosti, alebo čiastočne prešli do iných oblastí. Zároveň trvalé avarské nebezpečenstvo vytváralo podmienky na integráciu rôznych spoločenstiev Slovanov do nadkmeňových zväzkov. Kedy však možno hovoriť

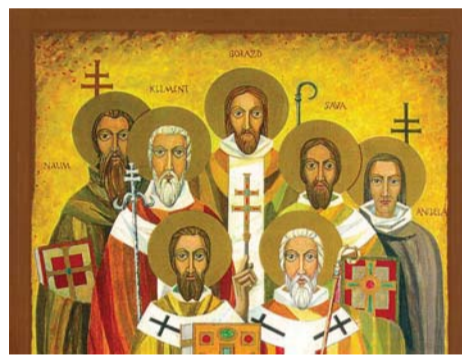
o transformácii týchto nadkmeňových spoločenstiev na spoločenstvá národné? Kedy možno hovoriť, že sa slovanská éra na našom území skončila a začala sa éra výlučne slovenská? To znamená odpovedať na otázku, kedy sa naši predkovia sformovali do spoločenstva vedomého si svojej etnickej vyhranosti, teda začali sa pokladať za „my“. Všetci okolo „my“ sú „oni“. Kedy sa spoločenstvo Slovanov na strednom Dunaji vyhradilo nielen voči Avarom, ale aj voči ostatným Slovanom? Osobne sa nazdávam, že Slovania na území dnešného Slovenska, Dolného Rakúska, Zadunajska a južnej Moravy sa takýmto spôsobom vyhranili po vzniku veľkomoravského štátu. Jednotný štát vytvára národ, štát vytvára vedomie spoločenstva.

Idea spoločenstva

Niektorí obhajcovia maďarskej a českej priority v stredoeurópskom priestore stále omieľajú, že Sloveni, teda starí Slováci, nemali také vedomie ako dnešní moderní Slováci. Nemali a nemohli mať, keďže internet, facebook a iné výdobytky modernej doby vtedy neexistovali. Neznačená to však, že nemali spoločné vedomie, že sa nevedeli vyhraniť voči okolitým, či už slovanským, alebo neslovanským komunitám. Niektorí naši odporcovia s vážnou tvárou hovoria: Čo rozprávaš o Slovákoch v 8. alebo v 9. storočí, keď nemôžeš dokázať, že ľudia zo Spiša rozmýšľali tak isto ako ľudia zo Záhoria? Samozrejme, nemôžem. Ale to neznamena, že sa necítili súčasťou jednej komunity. Princíp, ktorý vytváral ich spoločné vedomie, spočíva v poznaní, že po vytvorení štátu sa vytvára systém vzťahov, ktorý spája obyvateľov

do jednej komunity. V ranostredovekých štátoch neexistovalo niečo také ako hlavné mesto, lebo panovnícky dvor bol veľmi nákladný a nemohol byť dlhodobo na jednom mieste. Ak by neputoval z miesta na miesto, svoje sídlo by jednoducho vyjedol, ľudovo povedané, strovil. Panovník preto musel putovať.

Čo teda vytváralo spoločné vedomie? Predovšetkým to, že obyvatelia štátu platili dane nejakej vrchnosti, nejakému suverénovi. Keď vzniklo ohrozenie spoločenstva, bolo treba

Sedmopočetníci, sv. Cyril a sv. Metod a ich pokračovatelia pri šírení viery medzi Slovanmi.

regrutovať obrancov do nejakého vojska, ktoré muselo chrániť krajinu. Takže spoločné povedomie, idea spoločenstva vznikla hneď v tom momente, ako vznikol štát. V našom priestore sa objavili zárodoky štátu vznikom Nitrianskeho, Moravského a Panónskeho kniežatstva. Išlo o integrčné medzistupne zjednocovania sa staroslovanských kmeňov, ktoré bolo završené za kráľa Svätopluka pripojením Panónie k Veľkej Morave. To, že išlo o postupné zjednocovanie príbuzných spoločenstiev, nám ukazuje aj spôsob pripojenia Nitrianska k Morave.

Veľká Morava

Keď sa pozrieme na pripojenie Nitrianska k Morave kniežatom Mojzírom I., nezaznamenávame žiadne väčšie prejavy odporu, ako je to napr. v prípade podmanenia Čiech Svätoplukom I. Rovnako, keď sa pozrieme na udalosti súvisiace so zajatím Rastislava a Svätopluka na konci 60. rokov 9. storočia, vidíme, že medzi obyvateľmi Moravy a Nitrianska neexistovali protirečenia a spoločne vystúpili proti franskej okupácii. Keď došlo k oslabeniu Veľkej Moravy po Svätoplukovej smrti, Česi prví odskočili od veľkomoravského štátu, postavili sa na stranu Bavorov a začali útočiť na jadro Veľkej Moravy. To znamená, že Česi nemali spoločné cítenie, spoločné vedomie, ktoré mali Nitrania vo vzťahu k Morave. Takže boli jasne vydelení, takisto Vislania, Slezania alebo Srbi v Lužici. To znamená, že vznik veľkomoravského štátu bol zároveň etablovaním sa národa, ktorý sa dnes nazýva národom slovenským. Dokonca si dovoľm tvrdiť, že slovenským sa nazýval aj v danej dobe. Ináč si nie je možné vysvetliť existenciu Slovákov/Sloveniek, ktorí do dnešných dní prežívajú na území Dolného Rakúska a južnej Moravy. V čase existencie Veľkej Moravy pretrvával napriek veľkej nárečovej diferenciácii ešte jeden slovanský jazyk. Využitie pôvodne južnoslovanské nárečia ako spisovný jazyk nepôsobilo preto na Veľkej Morave problémy. Ako som však naznačil už vyššie, pri používaní jazyka sa na Veľkej Morave, najmä v slovnej zásobe, uplatnil domáci jazyk. Jazyk Cyrila a Metoda sa pri používaní na našom území slovakizoval, takže je úplne legitímne nazývať ho staroslovanským, ako sa nazýval celé stáročia až do zásahu českého jazykovedca J. Polívku, ktorý ho premenoval na jazyk staroslovanský. Jeden mäčkeň, zdalo by sa nepodstatný, totálne na mnohé roky prevrátil skúmanie národných dejín Slovákov a odsunul ich z dedičstva Veľkej Moravy.

Zrodenie slovenského národa

Keď sa pozrieme spätne na európske dejiny, musíme konštatovať, že s výnimkou baltských štátov neexistuje dnes ani jeden štát, ktorý by nevznikol alebo základy ktorého by neboli položené medzi 9. až 11. storočím – či už je to Nórsko, Švédsko, Dánsko, Írsko, Škótsko, Wales, alebo Anglicko. Áno, niektoré národy, ktoré mali svoje štáty v inkriminovanom období, do dnešných čias nedožili alebo sa stali úplne marginálnymi skupinami. Z tohto pohľadu nemôžeme prehliadnúť skutočnosť, že základ slovenskej národnej štátnosti, vznik slovenského národa sa datuje do obdobia Veľkej Moravy. Je jedno, že na začiatku 10. storočia bol tento štát rozvrátený a trvalo celých sto rokov, kým sa opäť skonolidoval v podobe Panónskeho, neskôr Uhorského kráľovstva, v ktorom bolo postavenie Slovákov už značne odlišné. Veľká Morava zrodila slovenský národ a napriek všetkým dejinným peripetiám, napriek zvoli niektorých dočasných držiteľov moci síce s veľkými stratami, ale predsa dožil až do dnešných čias. Dnešné územie Slovenska je asi len tretina územia veľkomoravského štátu (nie veľkomoravskej ríše, ktorá bola podstatne väčšia), ale to neznamena, že na ňom Slováci nemôžu viesť plnohodnotný národný život. Musia si ho však vedieť hájiť a chrániť.

PhDr. Anton Hrnko, CSc., foto: archív autora

MOZA

GOLD

SVADOBNÉ OBRÚČKY

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA

PREDAJ ŠPERKOV

OPRAVY
ŠPERKOV

PREDAJ INVESTIČNÉHO
ZLATA A STRIEBRA

STUPAVA, TEL.: 02 6595 7777

NÁM. SLOV. POVSTANIA 108/5, AUTOBUSOVÁ STANICA
PARKOVANIE PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.moza.sk

Tréneri našich súperov si búchali hlavu o stenu, nevedeli pochopiť, ako je možné, že v tej Stupave proti čistým amatérom nevyhrávajú.

ducho nezmestili. Na drubej zmene to bol zase učiteľ Oto Šimkovič. Tá dvojzmennosť nám však robila problémy, pretože ako hádzanári sme sa nevedeli spolu stretnúť, vždy bol niekto z nás v škole. To nás batilo aj v tréningoch.

Po základnej škole sa bolo treba rozhodnúť, kam ďalej. Ktorú strednú školu ste si vybrali?

Bolo to Stredné odborné učilište kuchárov a čašníkov na Mikovínho ulici v Bratislave. Počas štúdia som bral hádzanú v drubej dorasteneckej lige. Keď sme postúpili do vyššej súťaže, bola to naozaj veľká sláva. Bobužial, do celo-slovenskej ligy sme sa už neprebojovali. Keď som mal sedemnásť rokov, oslovil nás tréner Miroslav Jančár, aby sme prišli na tréning mužov. To bol pre mňa splnený sen. Vybral si spomedzi nás len niekoľkých. Doteraz si pamätám ten úžasný pocit, nevedel som týždeň zaspať. Vtedy

VŠETKO PRE „HANDBALL“

Rudolfa Draškoviča Stupavčanom určite predstavovať netreba. Jeho meno je celoživotne späté so športom v našom meste, konkrétne s hádzanou. Podme však po poriadku...

Vieme o vás, že ste rodený Stupavčan. Odkiaľ boli vaši rodičia? Máte aj súrodencov?

Mama pochádzala zo Záborskej Bystrice, otec bol Mászčan. Aj starí rodičia boli Mászčané. Mám jednu sestru, vášnivú cestovateľku Annu. A mladšieho brata Jána.

To ste mali z Mástu na hádzanárske ihrisko pomerne ďaleko...

Ako každé decko, aj ja som jazdil na ihrisko do parku na bicykli. Pamätám si ešte na jeho povrch z utlačenej škevry. Až neskôr sa robil asfaltový povrch. Ako hádzanárska rodina sme si všetko budovali svojpomocne. Či už to boli brigády pri stavbe tribún, alebo pri úprave okolia.

Skúšali ste okrem hádzanej aj iné športy?

Samozrejme. V Stupave má svoju dlhoročnú tradíciu takisto futbal. Začal som ho brávať, ale po pol roku zvíťazila hádzaná.

Basketbal ste neskúšali? Výšku na to máte...

Nie, to veru nie. Basketbal sa v Stupave nebral. Alfou a omegou tu boli len dva športy – hádzaná a futbal. A turistika.

Kedy vám učarovala hádzaná?

Odkedy si pamätám. Prešiel som všetkými vekovými kategóriami. Hrával som už ako žiak.

Ako sa vám podarilo sklbiť šport a vašu profesiu kuchára?

Najskôr som sa venoval len hádzanej. Keď som si mal v pätnástich rokoch vybrať, akému povolaniu sa budem vo svojom živote venovať, padla voľba na kuchára. Je pravda, že keď som sa stal kuchárom, išiel šport do úzadia. Ale ako som chodil do klubu Tatran Stupava vo svojej mladosti, tak tam chodím aj teraz.

Aké bolo vaše detstvo?

Ako všetci moji kamaráti, aj ja som chodil do našej základnej školy tu v Stupave. Spomínam si na svoju triednu učiteľku Jolanu Petrejovú. Učila nás telesnú výchovu. Bola to

legenda, ktorá nám vstúpila lásku k športu. Vtedy sme chodili do školy na dve zmeny. Na škole nás bolo toľko žiakov, že sme sa jedno-

brali muži fenomenálne majstrovstvá kraja. A v osemdesiatych rokoch postúpili dokonca do drubej slovenskej ligy.

Mali ste dobré podmienky na tréningovanie?

Stupava vždy doplácala na to, že podmienky na tréning boli spartánske. Nemali sme halu, len ihrisko v parku a v škole telocvičňu. Až neskôr sa v parku postavila športová hala, ktorá mala posilňovňu aj potrebné zázemie, vďaka čomu sa podmienky na tréningovanie zlepšili.

Stihali ste sa popri práci venovať aj hádzanej?

Vtedy som bol zamestnaný ako kuchár v hoteli Bratislava. Niekedy bolo náročné sklbiť prácu s tréningami a so zápasmi. Hotel Bratislava bol za totality výborný hotel, niečo ako hotel Vóronož v Brne. Napríklad pravidelne sme zabezpečovali ubytovanie pre účastníkov legendárneho

Zostava na zápas v talianskom Capri, rok 1983.

atletického mítingu Pravda – Televízia – Slovnaf, ako aj pre atraktívnych hostí Bratislavskej lry. Môžem sa pochváliť, že som varil pre slávnú anglickú skupinu Smoke.

A potom prišla vojenčina?

Ano, narukoval som do výberu vojenského oddielu VTV Holešov. V rokoch 1980 – 1982 som bol teda v telovýchovnom klube pri Zlíne, kde som strávil vojnu a bral som hádzanú v českej lige. Boli sme výborná partia. Dodnes mám na bývalých spoluhráčov kontakty. Najlepšie však je, že už ma kontaktujú ich deti, ktoré sa tiež venujú hádzanej.

Po vojenčine prišla láska?

Ano, po návrate z vojny som sa oženil. Niektoré lásky netrujú po celý život, ale to dobré, čo mi zostalo, sú moje deti. Syn, takisto hádzanár, Rudolf tretí, a dcéra Miriam, ktorá je skvelou právničkou.

Dokedy ste hrávali hádzanú?

Aktívne som bral do tridsiatky. Vtedy sa hádzanársky oddiel TJ Tatran Stupava pretransformoval na HC Tatran Stupava. V ročníku 1993/1994 súťažili muži v II. celoštátnej

Dorastenci v roku 1979. Hore zľava tréner Debrecký, Kopp, Valachovič, Draškovič, Ivica, Rigó, Pavlíček. Dole Slezák, Gorbár, Kuštor, Piaček, ležia Noskovič a Korda.

Révay, L. Ivica ml. a M. Prokop. Trénerom mužstva bol Miroslav Jančár, asistentom V. Pšenko, vedúcim Ján Šembera a lekárom MUDr. Ján Koreň. Mali sme vtedy dobrú hádzanú. Tréneri našich súperov si búchali hlavu o stenu, nevedeli pochopiť, ako je možné, že v tej Stupave proti čistým amatérom nevyhrávajú. Keď sme však mali hrať aj proti profesionálom, napríklad viacná-

Boli sme jednoducho srdciari. Hrali sme na turnajoch aj v zahraničí, napríklad v Taliansku.

Po revolúcii v roku 1989 sa pre nás otvoril svet. Skúšali ste aj vy šťastie v zahraničí?

Mal som vtedy 30 rokov. Po profesionáloch v gastronómii bol dopyt. Tak som si povedal, že skúsím zahraničnú prax – na rok. A z toho roku som tu u susedov už 35 rokov. Pracoval som vo Viedni v reštauráciách a pre cateringové spoločnosti. Tento rok by som chcel svoju kariéru zavŕšiť a odísť do dôchodku. Pracujem už deväť rokov pre rodinnú firmu House of Julius Meindl vo Viedni na Grabene ako zástupca šéfkuchára. Mám pod sebou 25 zamestnancov. Okrem toho každý týždeň objednávam tovar, ktorý aj kontrolujem.

Udržiate styk so svojimi bývalými spoluhráčmi?

Ano, stretávam sa s našimi legendami Mirom Puškáčom, Mirom Šurinom, Vladom Pšenkom. Chodíme spolu fanúžiť na zápasy. A tiež sa stretávam na trhu so svojimi rovesníkmi, napríklad s Vladom Valachovičom, ktorý ešte trénuje.

Ako by ste porovnali deti kedysi a dnes?

My sme boli akási otužilejší. Behali sme po asfalte, v lete, v zime. Padli sme – vstali sme. Tie dnešné deti vyrastajú na kuracom mäsku a hneď ich bolia kolená. Rozdiel je aj medzi deťmi u nás a trebárs vo Viedni. Bývam vedľa

hádzanárskej haly, kde trénuje klub mládežníckeho Handballsclub Fivers Margaretten Wien a občas sa idem pozrieť na tréningy tam. Naše deti sa mi zdajú viac ušľákané a rozmaznané. Tie rakúske viac trénujú, majú väčšiu disciplínu a všetko si viac vážia.

Čo by pomohlo našej hádzanej?

Je to jednoduché – dobrý sponzor.

Aké máte plány do svojej ďalšej životnej etapy?

Synovi a všetkým chlapičom okolo nebo som sľúbil, že keď pôjdem do dôchodku, tak im pomôžem okolo hádzanej všetko, čo bude treba. Dostal som aj ponuky z gastronómie, ale „kucharinu“ by som chcel zavesiť na kliniec. Keď sa vrátim domov, tak budem viac s mamou, aj keď je stále sebestačná a ako 86-ročná jazdí na bicykli. Mojm najväčším hoby je aktuálne kočíkovanie môjho vnuka Rudolfa štvrtého. To je naozaj radosť.

Eva Švoňavová, foto: autorka, archív RD

lige. V kádri brali J. Malec, R. Jánoš, L. Ivica st., V. Pavlík, L. Gábriš, V. Valachovič, R. Kovács, P. Hlavtúr, J. Puškáč, P. Geisse, B.

sobným majstrom Československa z klubu VŠZ Košice, stáli sme jeden vedľa druhého a povedali sme si: „Neni tobo Boba, aby tu Košice vybrali.“

RUDOLF DRAŠKOVIČ

MIESTO NARODENIA: Stupava

VEK: 63 rokov

ZNAMENIE: som klasický májový Býk, keď sa nahnevám, som urazený aj pol roka

OBLÚBENÉ JEDLO: mám rád všetko s výnimkou tatárskeho bifteku; vyhovuje mi naša slovenská kuchyňa a tiež rakúska gastronómia; rád varím guláš a rád sa vyhrám s omáčkami. Teraz sa začala špargľová sezóna, tú si vychutnám.

STUPAVA KALENDÁR PODUJATÍ

13. apríla 2024 od 8.00 do 18.00 hod.

X. ROČNÍK VETERANS CUP STUPAVA 2024

MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽ V HÁDZANEJ, V ŠPORTOVEJ HALE ZŠ

17. apríla 2024 o 17.00 hod.

ČÍTANIE NA DOBRÚ NOC

MESTSKÁ KNÍŽNICA RUDA MORICA

20. APRÍLA 2024 OD 10.00 DO 15.00 HOD.

XI. ROČNÍK STUPARA

V KAŠTELSKOM PARKU, PARNÍKY NA JAZIERKU ZO SLOVENSKA, Z ČIECH A MAĎARSKA

21. apríla 2024 o 19.00 hod.

SILNÉ REČI

VELKÁ SÁLA KULTÚRNEHO DOMU V STUPAVE

24. apríla 2024 o 17.00 hod.

ČÍTANIE NA DOBRÚ NOC

MESTSKÁ KNÍŽNICA RUDA MORICA

24. apríla 2024 o 18.00 hod.

KONCERT EDEVART ORCHESTRA

VELKÁ SÁLA KULTÚRNEHO DOMU V STUPAVE

27. apríla 2024 o 19.00 hod.

DIVADLO NA HAMBÁLKU

CHROBÁK V HLAVE, MCK – KULTÚRNÍ DOMEČEK (KINO), HVIEZDOSLAVOVA 3, MALACKY

30. apríla 2024 od 16.30 hod.

STAVANIE MÁJA

OKOLIE KULTÚRNEHO DOMU A SEDLIACKY DVOR

30. apríla 2024 od 17.00 – 24.00 hod.

STAVJANÍ MÁJA

OBEČNÝ DOM MÁST, NEVÁDZA, TOP DIAMOND

4. mája 2024 7.00 – 13.00 hod.

BURZA STAROŽITNOSTÍ

KAŠTELSKY PARK

11. mája 2024 od 9.00 – 13.00 hod.

STUPAVSKÁ NAHÁŇAČKA

KAŠTELSKY PARK

11. mája 2024 od 15.00 – 20.00 hod.

KAŠTELSKA VÍNNÁ CESTA

KAŠTELSKY PARK

12. mája 2024

PRECHÁDZKA S HUDBOU

ŠANSÓNY S TRIOM SÁRY PORTIER – KAŠTELSKY PARK

25. mája 2024

LÁSKAVÁ STUPAVA

BOHATÝ PROGRAM V EKOCENTRE, MAKOVICIACH, SYNAGÓGE, EKOTOČKE A KOMUNÁLE, MLYNE V STUPAVSKEJ JAZYKOVKE A 2K ARCHITEKTI

Organizujete kultúrno-spoločenskú udalosť pre širokú verejnosť? Dajte nám o tom vedieť na noviny@stupava.sk.

PRIPOMENULI SME SI OSLOBODENIE STUPAVY

Dňa 5. apríla sme si v Stupave pripomenuli 79. výročie oslobodenia nášho mesta. Pri pamätníku „Kvet vďaky“ pred Kultúrnym domom v Stupave sa konala pietna spomienka na zosnulých vojakov Červenej armády, ale aj Stupavčanov, ktorí zomreli počas oslobodenia. Po úvodnom príhovore primátora mesta postupne položili k pamätníku vence zástupcovia mesta Stupavy, Jednoty dôchodcov a Klubu seniorov Pohoda, ZO Slovenských protifašistických bojovníkov, Červeného kríža, ZO Slovenského zväzu záhradkárov a Slovenského zväzu telesne

postihnutých. Následne sa časť prítomných presunula aj k hrobu sovietskych vojakov na Obore, kde položili kvety a vzdali úctu padlým vojakom.

pie, foto: Peter Kubička

ZA ANNOU BERGEROVOU

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Stupave oznamuje svojim členom a občanom mesta Stupavy, že dňa 19. 2. 2024 nás po krátkej chorobe vo veku nedožitých 94 rokov opustila priama účastníčka protifašistického odboja Anna Bergerová.

Anna Bergerová, rodená Daňová, sa narodila v obci Habura neďaleko Medzilaboriec 3. marca 1930, kde žila až do vypuknutia 2. svetovej vojny. Mala dvoch bratov, ktorí aktívne pôsobili v protifašistickom odboji v Česku. Počas vojny, keď sa do ich domu nastahovali fašisti, odišla do hôr spoločne s mamou Júliou a so sestrou Máriou k partizánskej skupine Čapajev (kde pôsobil aj npor. leteckva Ludovít Kukorelli). Ako 15-ročná už pomáhala ošetrovať ranených vojakov a partizánov, ako aj väzňov z koncentračných táborov, ktorí prišli k partizánom.

Po skončení 2. svetovej vojny vyštudovala Anna Bergerová Gymnázium v Humennom a neskôr sa presťahovala do Bratislavy, kde bola aktívne spoločensky činná. V ostatných rokoch bola aktívna aj v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov a zúčastňovala sa na všetkých významných podujatiach.

Posledné zbhom

Na poslednej rozlúčke s Aničkou Bergerovou, ktorá sa konala 23. 2. 2024 na cintoríne v Slávičom údolí, sa zúčastnil aj náš člen a jej osobný priateľ Ing. Vladimír Mindoš.

Posledné zbhom prišli dať zosnulej takisto predseda parlamentu SR Peter Pellegrini, minister obrany SR Robert Kaliňák, náčelník Generálneho štábu OS SR Daniel Zmeko a minister vnútra SR Matúš Šutaj Eštok. Rozlúčkový veniec zaslala aj prezidentka SR Zuzana Čaputová.

Je smutné, že posledná rozlúčka s Annou Bergerovou unikla pozornosti médií hlavného prúdu.

Anička Bergerová, aj touto formou sa s Tebou lúčia členovia základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Stupave.

Čeť Tvojej pamiatke!

Ing. Ján Holíč, predseda ZO SZPB v Stupave, foto: autor

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Čas plynie a nevráti, čo vzal. Zostali len spomienky a žiaľ. V týchto dňoch uplynulo dlhých 30 rokov od smrti našej mamičky Magdalény Fandellovej, rod. Kahánkovej, 27 rokov od smrti nášho otca Rudolfa Fandela a 15 rokov od smrti našej sestry Danky Maderoovej, rod. Fandellovej. Spomíname na vás s úctou a láskou, sestry Alena a Magdaléna s rodinami

† Dňa 6. 3. 2024 zomrela vo veku 69 rokov Alžbeta Ščepanková, rodená Pal'ková, z ulice Sama Chalupku.

† Dňa 2. 4. 2024 zomrela vo veku 77 rokov Mária Vaneková, rodená Straská, z Lipovej ulice.

Smútiacim rodinám vyslovujeme hlbokú sústrasť!

V týchto dňoch uplynulo 10 rokov od úmrtia Ing. Vladimíra Gašparoviča zo Stupavy.

Prosíme tých, ktorí ho poznali, aby mu venovali tichú spomienku.

Smútiaca rodina

i Vstup na podujatia okrem koncertu Geišbergovcov je voľný.

makovice

Organizátor podujatia Láskavá Stupava je Komunitné centrum Makovice

PROGRAM 25.5.2024

LÁSKAVÁ STUPAVA

SYNAGÓGA

- celý deň Trhovisko láskavosti
- 9.00 – 18.00 Remeselné trhy a gastro zóna
- 10.00 – 17.00 Detské dielničky
Lesný klub Makovičky a centrum Vedko
- 10.00 – 20.00 Prezentácia a ochutnávka vín
Požgay a Hruštíč
- 10.00 Otvárací koncert
Základná umelecká škola v Stupave
- 11.00 Židovská komunita v Stupave
Prezentácia / Jewrope, Tomáš Stern, Mazel Tov festival
- 12.00 Muzikál Matilda
Vystúpenie žiakov U Eda
- 13.00 Susedstvá kedysi a dnes
Diskusia / Gabriela Prokešová, Milan Greguš, Barbora Kočišová
- 14.00 – 17.00 Kreativne workshopy
Arte.Via
- 15.00 Andrea Zimányiová, Stano Palúch a Juraj Burian
Koncert
- 17.00 Live Band Julie Nox
Koncert
- 19.00 Martin a Marek Geišberg, Lucia Korená a Ondrej Koval'
Koncert / Vstupenky: tootoot.fm, QR kód alebo osobne Makoviciach.

NASKENUJ KÓD A KÚP SI VSTUPENKU ONLINE

MAKOVICE

- 10.00 – 17.00 Emporium Fashion bazar
Bazar štýlového oblečenia / fashionbazar.sk
- Beauty day
Poradňa krásy a líčenia / stylistka Nina Murárová
- Športový program pre deti
Jumping Devínska
- Modely loďičiek na rybníku
Klub modelárov Stupava
- Trhovisko láskavosti

EKOCENTRUM

- 10.00 O malom kucháríkovi
Divadielko na kopci, vhodné pre deti od 4 do 8 rokov
- 11.00 Lubovníkový olej a soľ do kúpeľa
Workshop / Ekotočka
- 11.00 Ako na láskavý vzťah so psom
Debata, Workshop, Autogramiáda / Kultúrka, Juraj Ferko, psi kouč z relácie Neposlušni
- 11.00 – 17.00 Piknik v parku
- 13.00 Výroba prírodného repelentu
Workshop / Ekotočka
- 14.00 Ako sa kreslí komix
Tvorivé dielne / Ďuro Balogh
- 15.00 Tajomstvo ženského panvového dna
Prednáška / Esencia ženy

EKOTOČKA

- 9.00 – 18.00 Láskavé balíčky a zľavy

FUTBALOVÝ ŠTADIÓN

- 10.00 – 17.00 Family day
Pajštunáčik, FKM Stupava

HAPPY JOGA

- 17.30 – 18.30 Láskavá joga

KALVÁRIA A KAPLNKA KRISTA TRPITEĽA

- Komentované prehliadky
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00

KAŠTIEĽSKY PARK

- 11.00 – 17.00 Člnkovanie na jazere
Splavmoravy.sk

KAŠTIEĽ, KAPLNKA SV. JÁNA KRSTITEĽA

- 13.00 a 14.30 Komentovaný vstup

KAŠTIEĽ, NÁDVORIE DSS

- 11.00 – 16.00 Stánky s výrobkami klientov
- 12.00 Výroba ručného papiera
Tvorivé dielne
- 14.00 História a súčasnosť sociálnych služieb
Prezentácia
- 15.00 Výroba ručného papiera
Dielničky

KOMUNÁL

- 20.00 Koncert

MLYN

- 12.00 – 16.00 Frisbee tréning
- 15.00 – 21.00 DJ Sony

PARK

- 16.00 Čo dokáže pes
Ukážky výcviku Cvičák a KK Stupava

STUPAVSKÁ JAZYKOVKA

- 15.00 Latinská Amerika s Michalom Hertlíkom
To najoriginálnejšie, čo za desať rokov zažil.

2K ARCHITEKTI

- 10.00 – 17.00 Deň otvorených dverí
- 15.00 Zariaďovanie malých bytov
Workshop

FKM STUPAVA – DO JARNEJ ČASTI S VÍTAZNÝMI AMBÍCIAMI

Pre viaceré vekové kategórie z Futbalového klubu mládeže Stupava sa v apríli začína opäť ligové záporenie.

Zimné mesiace využili tréneri na budovanie kondičnej a hernej pripravenosti svojich zverencov. Viaceré chlapčenské a dievčenské mládežnícke kategórie dosiahli cenné úspechy na turnajoch v zimnej lige. Celkovo má FKM Stupava prihlásených štrnásť kategórií, ale klub ponúka

Kováč, ale aj mladší bráči ako Martin Neradovič, Patrik Kopp a Erik Malec. Počas zimného transferového obdobia sa nám podarilo získať aj viacero kvalitných hráčov, a preto veríme, že sa na jar vyvíjame na poprednejšie priečky a budeme robiť radosť svojim fanúšikom. V marci sme už stibli odobrať prvé dve jarne ligové kolá,

Dievčatá z WU15 na sústreďení v Piešťanoch

aj zaujímavé pohybové aktivity pre tých najmenších.

Muži s cieľom bojovať o prvú polovicu tabuľky

Zimnú prípravu hodnotí manažér A-mužstva Ján Katona st.: „Po dlhej takmer štvormesačnej zimnej prestávke sa začala jaraná časť šiestej ligy. Naše A-mužstvo má za sebou kvalitnú zimnú prípravu, v ktorej stiblo absolvovať päť prípravných zápasov. Mužstvo naďalej povedie tréner Rudolf Rebák. Do prípravy sa zapojilo 20 futbalistov. Šancu chceme dať najmä mladším hráčom, keďže v kádri je ich momentálne až sedem (25 rokov a mladší). Pre rozsiablu maródku sme dokonca museli v prípravnom zápase so Svätým Jurom povolať dvoch 16-ročných dorastencov: Andreja Krajčera a Juraja Kratochvíla, pričom prvý menovaný zaznamenal víťazný gól a druhý asistenciu. Na jar nemôžeme zrejme rátať s Jakubom Pavlačičom, ktorý v januári podstúpil operáciu kolena. Kostru tímu tvoria odchovanci klubu: Marek ,Uri' Blažíček, František Slotík, Michal Pokorný, Jakub

Kategória U11

v ktorých sa nám podarilo zložiť na domácom trávniku Cajlu-Pezinok 2 : 1 a o týždeň neskôr sme podľahli v Šenkviaciach lídrovi súťaže 0 : 4.“

V mesiacoch apríl a máj sa predstavia muži FKM na domácom štadióne v dátumoch:

- 14. 4. (nedeľa) o 16.30 hod. proti FK Dubová

U10 víťazom zimnej ligy

Kategória U11 sa stala víťazom OUT CUPU

- 28. 4. (nedeľa) o 17.00 hod. proti FC Častá
- 4. 5 (sobota) o 17.00 hod. proti FK Jablonové
- 19. 5. (nedeľa) o 17.00 hod. proti Slovan Viničné

Dorast a žiaci

Dorast U17 zaznamenal výborný vstup do jarnej časti 3. ligy, keď zdolal doma Ružinov Bratislava 8 : 1 a na pôde MŠK Iskra Petržalka remizoval 0 : 0. Trénermi sú Ivan Klas, Miloš Kment a lekárom tímu Marcel Brenner. Cieľom mužstva je skončiť medzi top 5 tímami tabuľky. O lepšie postavenie v tabuľke budú bojovať v 2. lige aj naše tímy U15 a U13.

vedie Juraj Višváder a v lige U8 hrajú formou turnajov. Mladších, ročník 2018, trénuje Dominik Katona.

Dievčenské kategórie napredujú

Ženy pod vedením nového trénera Michala Pokorného absolvovali v príprave viacero zápasov aj proti tímom z vyššej súťaže a herne nesklamali. Kategória WU15 si zimnú prípravu spestrila aj štvordňovým sústreďením v Piešťanoch pod vedením trénera Juraja Kroneka. Najmladšiu dievčenskú kategóriu WU11 vedie Renáta Egreczka a dievčatá si počas zimy skúsili aj konfrontáciu s českými tímami. Do stupavských dievčenských tímov WU9, WU11, WU15 a žien prijmeme nové hráčky. Získať informácie alebo prihlásiť sa môžete na: fkmstupava.dievcata@gmail.com.

Ďalšie aktivity klubu

Kurzy pohybovej prípravy pre škôlkarov od 3 rokov pod značkou Pajštunáčik sú už v plnom prúde a prihlásiť sa dá na stránke pajstunacik.eu. Spolupracujeme so štátnymi aj súkromnými MŠ. Od apríla klub rozbehol aj prihlasovanie sa na letné kempy pre deti od 7 do 15 rokov alebo minikempy od 4 do 6 rokov v Borinke. Viac informácií o denných kempoch môžete získať na www.topkemp.sk.

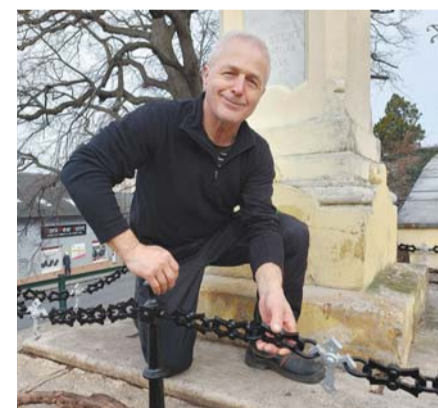
JK, foto: archív FKM Stupava

Z REDAKČNEJ POŠTY

KRÍŽ VĎAKY

Pred Kostolom sv. Šebastiána v Máste je na ľavej strane svahu postavený kríž vďaky. Kedysi dávali takéto „božie muky“ postaviť ľudia ako symbol vďaky. Dnes už však často nežijú ani oni, ani ich potomkovia. Nečudo teda, že sa na týchto krížoch podpisuje zub času.

Antona Stankovského poznáme ako človeka, ktorý má k histórii vrúcny vzťah. Jeho múzeum svedkov minulosti

– Sedliacky dvor – navštívili už mnohí z nás. Tentoraz si zobral za cieľ obnoviť práve kríž, ktorý ku cti Najsvätejšej Trojice postavili Ján Suchý s manželkou Máriou v roku 1897. Nová reťaz z jeho šikovných rúk bude slúžiť dlhé roky. Ďakujeme.

ej, foto: švo

MIBA SLOVAKIA

Mladí basketbalisti zo Stupavy ukazujú, že srdce, vášeň a oddanosť k športu sú kľúčovými atribútmi úspechu na súťažnom ihrisku. Ich výkony nás inšpirujú. Tešíme sa na ďalšie vzrušujúce momenty, ktoré nám prinesú ich športové úspechy.

Dievčatá v kategórii U-15 sa úspešne prebojovali medzi najlepších 8 tímov na

Slovensku, čím potvrdili svoju kvalitu a bojovnosť na súťažnom poli.

Neskutočný úspech zažívajú aj dievčatá v kategórii U-14, ktoré zvládli nevídaný počet 18 víťazstiev po sebe a zabezpečili si tak postup na majstrovstvá Slovenska. Ich neúnavná snaha a oddanosť k basketbalu ich posúvajú ku kariérnym výškam.

Chlapci v kategórii U-17 bojujú s vervou o postup medzi najlepších 8 tímov na Slovensku, pričom ich odhodlanie a bojovnosť

slubujú zaujímavé súboje a napínavé zápasy.

Napínavé a vzrušujúce sú aj výkony chlapcov v kategórii U-14, ktorí zo zdanlivo beznádejného posledného miesta v tabuľke vystrelili až na 2. priečku. S piatimi víťazstvami po sebe dávajú súperom jasný signál o svojom rastúcom potenciáli a ambíciách.

Napätie a rivalita sa preniesli aj do kategórie U-12, kde dievčatá triumfovali nad našimi chlapcami v klubovom derby. Ich bojovný

„Na zápas proti Ibasu sa dievčatá zmobilizovali a ukázali, že ich basketbal baví.“ Katarína Stachová, hlavná trénerka žiačok U-14

duch a nasadenie na palubovke svedčia o ich nezlomnej vôli dosiahnuť úspech a reprezentovať svoj klub s hrdosťou.

mb, foto: archív MIBA

KLINIKA DERMATOVENEROLÓGIE A ESTETICKEJ MEDICÍNY

Našou túžbou je robiť medicínu inak, kde profesionalita a ľudskosť sú hlavnými piliermi.
Diagnostika a liečba kožných ochorení všetkých vekových kategórií v rodinnom a empatickom prostredí.

NAŠE SLUŽBY:

DERMATOVENEROLÓGIA

- Kožné vyšetrenie/
Venerologické vyšetrenie
- Dermatoskopické vyšetrenie
znamienok
- Chirurgické odstránenie
znamienok
- Odstránenie kožných útvarov
elektrickou ihlou
- Terapia tekutým dusíkom
(kryoterapia)

ESTETICKÁ MEDICÍNA

- Tvárová/Vlasová/
Očná mezoterapia
- Plazmaterapia
(drakuloterapia)
- Doplnenie objemu
– kyselina hylaurónová
- Vyhľadanie vrások – botox
- Odstránenie nadmerného
potenia

REZERVÁCIA TERMÍNU:

ONLINE:

www.skinandface.sk

E-MAIL:

rezervacie@skinandface.sk

TEL.:

+421 910 903 300

OSOBNE:

Námestie Slovenského
povstania 5, 900 31 Stupava

Nové ordinačné hodiny od 1. 3. 2023

PO – STR: 8.00 – 17.00

Termíny do 2 týždňov, detskí akúttni
pacienti termíny ihneď

I202404003

**BAJKSERVIS
STUPAVA
ROAD SPRINT
BIELY KRÍŽ
8.5.2024**

Časovka určená pre cestné bicykle so štartom zo Stupavy cez Borinku až k meteorologickej stanici na Malom Javorníku.
Štartuje sa pri bicyklovom obchode BAJKSERVIS v 30 sekundových intervaloch.
Prvý pretekár štartuje o 10.00hod.
Preteky sú druhým kolom Župného pohára.
Je zabezpečený presun osobných vecí do cieľa.
Vyhodnotenie bude na Bielom Kríži o 13.00hod.
Dĺžka trate je 14km s 500m prevýšením.
Viac info na www.stupavskymaraton.sk

STUPAVA

HÁDZANÁRKY HC TATRAN STUPAVA ÚSPEŠNE VSTÚPILI DO JARNEJ ČASTI

Hádzanárky HC Tatran Stupava začali jarnú časť 1. ligy imponantným spôsobom, keď v odvetných zápasoch nestratili ani jediný bod. Ich skvelá forma a odhodlanie priniesli ovocie v podobe cenných víťazstiev, ktoré ich posúvajú bližšie k vytúženému cieľu.

Rovnako úspešne si počínajú aj mladé nádeje klubu – dorastenky, ktoré bojujú o popredné priečky v najvyššej slovenskej súťaži. Ich talent, tvrdá práca a odhodlanie im prinášajú zaslúžené ovocie v podobe vynikajúcich výsledkov.

Všetky tri družstvá – seniorky aj oba dorastenecké – tak robia skvelé meno nielen svojmu klubu HC Tatran Stupava, ale aj mestu Stupave. Ich doterajšie výkony sú prísľubom, že aj v ďalšom priebehu sezóny budú atakovať tie najvyššie méty a zabojujú o cenné trofeje.

Fanúšikovia hádzanej v Stupave tak majú dôvod na radosť a môžu byť právom hrdí na svoje hráčky, ktoré ich reprezentujú s veľkým nasadením a zaničením. Ostáva len dúfať,

pred druhým tímom Bánoviec nad Bebravou solídny päťbodový odstup.

Ženská zložka stupavského klubu podáva pod vedením trénera Olšovského konzistentné výkony a svojou kvalitou dominuje celej súťaži. Vďaka skvelej forme a odhodlaniu hráčok sa zdá, že cesta za majstrovským titulom je viac než slubne načatá.

Zostávajúci program žien

Stupavskí fanúšikovia hádzanej sa môžu tešiť na napínavé vyvrcholenie 1. ligy žien, v ktorej má tím výbornú šancu na celkové víťazstvo. Dievčatá podávajú počas celej sezóny skvelé výkony a triumf v súťaži by bol zaslúženou odmenou za ich tvrdú prácu a odhodlanie.

nesklamú a v každom zápase nechajú na ihrisku srdce, aby mohli osláviť vytúžený ligový primát. Prídte povzbudiť náš tím v boji o majstrovský titul!

Pomoc pre Kanonierky

Počas domáceho zápasu proti Dunajskej Strede preukázali klub a fanúšikovia HC Tatran Stupava svoju veľkodušnosť a podporu slovenským reprezentantkám v plážovej hádzanej z tímu Kanonierky, za ktorý nastupuje aj niekoľko hráčok Tatrana. V klubovni sa počas stretnutia varil guláš a výťažok z jeho ochutnávky putoval na podporu Kanonierok. Vďaka štedrosti prítomných divákov sa podarilo vyzbierať pozoruhodnú sumu 1 375 eur.

Získané finančné prostriedky budú použité na pokrytie nákladov spojených s účasťou tímu Kanonierky na finálovom turnaji European Beach Tour (EBT), ktorý sa bude konať v júni vo francúzskom mestečku Lacanau. Vedenie HC Tatran Stupava, dobrovoľníci a fanúšikovia si zaslúžia obrovskú vďaka

skom podujatí v plážovej hádzanej.

Táto nezištná podpora zo strany klubu a jeho priaznivcov je skvelým príkladom solidarity a súdržnosti v športovej komunite.

Staršie dorastenky bojujú o najvyššie priečky

Staršie dorastenky pod taktovkou skúseného trénera Ľuboša Hepnera podávajú tak tiež skvelé výkony a nezaostávajú za svojimi staršími kolegynami. V súťaži zvädzajú napínavý súboj s favorizovaným tímom z Michaloviec. Aktuálne im patrí vynikajúca druhá priečka, pričom na lídra tabuľky strácajú iba štyri body. Zverienky trénera Hepnera si už dokázali vybudovať solídny náskok pred tretou Šalou, ktorá za nimi zaostáva o osem bodov. Mladé hádzanárky z tohto tímu ukazujú veľký potenciál a naznačujú, že v budúcnosti by mali patriť medzi opory ženského tímu a viaceré z nich majú potenciál aj na výraznejší úspech.

Mladšie dorastenky v boji o cenné kovy

Mladšie dorastenky sa v záverečných kolách súťaže takisto pobijú o popredné priečky a miesto na stupňoch víťazov. Momentálne sa nachádzajú na tretej pozícii, no na vedúcu Šalu strácajú iba štyri body a na druhú priečku okupovanú Žilinou dokonca len dva body. Od štvrtého miesta, ktoré patrí Michalovciam, ich delí šesťbodový náskok.

V zostávajúcich šiestich kolách odohrajú až štyri stretnutia pred domácim publikom, čo je skvelá príležitosť zabojuvať o čo najlepšie umiestnenie v konečnej tabuľke. Mladé hádzanárky určite nechajú na ihrisku všetky sily, aby dosiahli vytúžený úspech a potešili svojich fanúšikov. Záver sezóny tak sľubuje napínavé a dramatické boje o cenné ligové body.

Vladimír Miček, foto: Lucia Obžerová

že im forma a športové šťastie vydržia až do konca sezóny a že sa im podarí naplniť svoje ambiciózne ciele.

Ženy kráčajú k víťazstvu

Ženský hádzanársky tím pod taktovkou skúseného trénera Petra Olšovského si razí cestu za titulom v 1. lige suverénnym spôsobom. V doterajšom priebehu sezóny stratil body iba raz, a to ešte počas jesennej časti v zápase proti Dunajskej Strede. Práve domáci súboj s Dunajskou Stredou sa stal zatiaľ vrcholom odvetnej časti. Hráčky predvedli pred fantastickým publikom excelentný výkon a nedali súperkám žiadnu šancu. Po jednoznačnom priebehu stretnutia zvíťazili presvedčivo 32 : 16. Dôležité víťazstvo

potvrdili aj v nasledujúcich zápasoch, vďaka čomu si vytvorili pohodlný náskok na čele tabuľky. Šesť kôl pred koncom súťaže majú

V nadchádzajúcich šiestich kolách čakajú na hráčky HC Tatran Stupava ešte tri domáce stretnutia. Prvý domáci zápas odohrajú už 20. apríla v školskej športovej hale proti ŠA Trenčín. O dva týždne neskôr, 4. mája, privítajú aktuálne druhý tím tabuľky HK Sokol Bánovce nad Bebravou.

Sezónu zakončia v poslednom kole domácim zápasom proti TJ Družstevník Topoľníky, ktorý sa uskutoční 18. mája.

Verní priaznivci určite nezmeškajú ani

jedno z týchto stretnutí a vytvoria na tribúnach skvelú atmosféru, ktorá poženie dievčatá za víťazstvami. Veríme, že hráčky

za svoju ochotu a štedrosť, vďaka ktorej bude môcť tím Kanonierky dôstojne reprezentovať Slovensko na tomto prestížnom európskom podujatí.

TABUĽKA 1. LIGY ŽENY

1. HC Tatran Stupava	18	17	0	1	589:362	34
2. Bánovce nad Bebravou	18	14	1	3	568:486	29
3. Dunajská Streda B	18	14	0	4	570:423	28
4. ŠŠK SLŠ Prešov	19	14	0	5	534:450	28
5. HK AS Trenčín	18	11	1	6	479:478	23
6. HKM Šurany	18	11	1	6	538:547	23
7. Zlatná na Ostrove	19	9	0	10	524:512	18
8. ŠA Trenčín	18	8	0	10	497:553	16
9. ŠKP Bratislava	18	7	0	11	506:577	14
10. Nesvady-Imeľ	18	7	0	11	370:484	14
11. HK Junior Močenok	17	2	1	14	414:513	5
12. ŠŠK Bernoláková 16 Košice	18	2	0	16	440:533	4
13. TJ Družstevník Topoľníky	18	2	0	16	381:481	4

Zostávajúci program žien:

13. 4. HK AS Trenčín – HC Tatran Stupava
20. 4. HC Tatran Stupava – ŠA Trenčín
27. 4. HKM Šurany – HC Tatran Stupava
4. 5. HC Tatran Stupava – HK Sokol Bánovce nad Bebravou
11. 5. ŠŠK SLŠ Prešov – HC Tatran Stupava
18. 5. HC Tatran Stupava – TJ Družstevník Topoľníky

TABUĽKA 1. LIGY STARŠIE DORASTENKY, o 1. – 6. miesto

1. MŠK IUVENTA Michalovce	14	13	0	1	465:272	26
2. HC Tatran Stupava	14	10	2	2	362:277	22
3. HK Slovan Duslo Šaľa	14	6	2	6	431:366	14
4. HC DAC Dunajská Streda	13	4	3	6	374:334	11
5. Malacky/Rohožník	13	4	1	7	290:351	9
6. SMF HK Žilina	14	0	0	14	201:523	0

TABUĽKA 1. LIGY MLADŠIE DORASTENKY, o 1. – 6. miesto

1. HK Slovan Duslo Šaľa	14	11	0	3	469:373	22
2. SMF HK Žilina	14	10	0	4	432:350	20
3. HC Tatran Stupava	14	9	0	5	366:345	18
4. MŠK IUVENTA Michalovce	14	6	0	8	374:394	12
5. HC DAC Dunajská Streda	14	4	1	9	356:401	9
6. TJ Strojár Malacky/ŠKH Rohožník	14	1	1	12	315:449	3

Zostávajúci program dorasteniek (mladšie aj staršie majú rovnakých súperov):

10. kolo 13. 4. HC Tatran Stupava – SMF HK Žilina
11. kolo 20. 4. TJ Strojár Malacky/ŠKH Rohožník – HC Tatran Stupava
12. kolo 27. 4. HC Tatran Stupava – MŠK IUVENTA Michalovce
13. kolo 4. 5. HK Slovan Duslo Šaľa – HC Tatran Stupava
14. kolo 11. 5. HC Tatran Stupava – HC DAC Dunajská Streda
15. kolo 18. 5. HC Tatran Stupava – SMF HK Žilina

**PREDAJ
A SERVIS
BICYKLOV**

SINCE 1993

KOLIESKO

PREDAJ A SERVIS BICYKLOV

Hlavná 40
STUPAVA

www.koliesko.eu

0903 743 881

NOVÁ SEZÓNA

Klub slovenských turistov Tatran Stupava pozval svojich členov a priaznivcov na otvorenie turistickej sezóny, ktoré sa tradične konalo na Košariskách pri Borinke v sobotu 16. marca 2024.

Niekoľko sa zo Stupavy vybral rezkým krokom od kostola cez oboru, okolo Červeného domčeka až na Košariská, niekto zas na bicykli. V čase obeda sme sa všetci aj s tými, ktorí prišli od Lozorna alebo cez kopec od Jura pri Bratislave, stretli na lúke pri pohári horúceho čaju. Novú sezónu odštartoval predseda klubu Stanislav Bojkovský a všetkým sa prihovril aj predseda Klubu Slovenských

turistov z regiónu Malé Karpaty Marián Pavlovič.

Organizácia našich turistov Tatran Stupava má aktuálne 110 členov a okrem príjemných turistických cieľov ich tento rok čaká aj organizácia celoslovenského cyklozrazu KST v spolupráci s regiónom KST Malé Karpaty.

Avizovaný 46. ročník sa bude konať v termíne 22. až

25. augusta v Stupave. Stupavské noviny sú mediálnym partnerom a pomáha aj mesto Stupava. Organizačný výbor hľadá dobrovoľníkov, ktorí by vedeli pri príprave a počas podujatia v auguste pomôcť. Ohlásť sa, prosím, na adrese: cyklozrazstupava@gmail.com.

švo, foto: autorka

OBEDIENCE PRETEKY O VEĽKONOČNÉHO ZAJAČIKA

Aj keď sa preteky obediencie a rally obediencie O veľkonočného zajačika v RSDC hale v Pezinku konali prvého apríla, nebol to prvoaprílový žart.

Súťažníci sa zúčastnili aj tri tímy z Kynologického klubu Stupava. Výsledky nás potešili, aj keď si vietor nad našimi hlavami so strechou riadne zažartoval. Môžeme byť pyšní, že to psíky ustáli. V kategórii začiatočníkov OB0 sa na krásnom 5. mieste a so známkom veľmi dobrá zo 17 pretekárov umiestnila Mária Šulcová s krížencom Lena, v kategórii OB1 sa na 4. mieste a so známkom veľmi dobrá umiestnila Beata Lacíková s cavalier king Charles

španielom Gaia z Malého Majera a na 6. mieste Katarína Murracas s krížencom Honey zo 7 pretekárov. „Stolček prestri sa“ pripravili všetci účastníci a každý priniesol koláčik, pri ktorom sme v debata stretli kamarátov. Psíkom vždy za ich výkon všetci zatlieskali. Rozhodkyne OB SKO Lucia Kišová a Lucia Oláhová okrem presnosti predvedenia cvikov oceňovali radosť a ochotu na spoluprácu v tíme psovod a pes.

Beata Lacíková, predsedníčka Kynologického klubu Stupava, foto: autorka

MÍL'NIKY SEZÓNY

Slovenská paralyžiarka Alexandra Rexová z neďalekého Zohoru (športovkyňa sme v Stupavských novinách predstavili v roku 2022 v čísle 3) dosiahla pre Slovensko počas uplynulých rokov vynikajúce výsledky. Teraz zdvihla nad hlavu veľký krištáľový glóbus za celkové prvenstvo vo Svetovom pohári 2023/2024 medzi zrakovo znevýhodnenými. Gratulujeme!

rr, foto: archív AR

SLANÉ KOLÁČE

sú perfektnou odpoveďou na rýchle občerstvenie, teplé raňajky, pohostenie pre návštevu i chutnú pochúťku k rozpozieranému seriálu.

Postup

V miske si aktivujeme kvasnice v troche mlieka a cukru. Najemno si nastrúhame uvarený zemiak a všetky suroviny zmie-

šame. Pokiaľ je cesto príliš tuhé, pridáme mlieko. Zabalíme ho do mikroténového vrecúška a necháme aspoň hodinu v chladničke. Potom ho rozvalkáme a vykrajujeme mesiačky alebo radielkom tyčinky.

Potrieme ich vajičkom a posypeme rascou, sezamom alebo makom. Na posýpku je výborný aj strúhaný údený syr. Rozložené na papieri na pečenie necháme polho-

POTREBUJEME

- 350 g polohrubej múky
- 1 ČL soli
- 2 žĺtky
- 1 Palmarín
- 2 PL kyslej smotany
- 20 g kvasníc (polovica kocky)
- 1 v šupe uvarený zemiak

dinu v teple podkysnúť. Pečieme 17 minút pri 175 °C dozlatista.

Helena Brliťová, foto: švo

POTREBUJEME

- 250 g feta syra
- 250 g Nivy
- 2 balíčky čerstvého špenátu
- 1 zväzok jarnej cibulky
- 3 PL najemno nasekanej petržlenovej vňate
- 3 PL nasekaného kôpru
- 4 strúčiky cesnaku
- 1 ks nasekaného póru
- 1 PL olivového oleja
- 3 vajcia
- podľa chuti soľ, čierne korenie
- 2 balíčky lístkového cesta
- strúhanku

ŠPENÁTOVÝ KOLÁČ

Nastrúhame si Nivu a feta syr, zmiešame ich s nasekaným kôprom a petržle-

novou vňatou. So soľou veľmi opatrne, lebo oba syry sú slané.

Pridáme mleté korenie, rozdrvený cesnak a nasekanú jarnú cibuľku. Do zmesi na záver pridáme nasekaný špenát a vajčka. Pripravíme si plech. Jeho dno nahusto posypeme strúhankou. Na ňu rozložíme plát lístkového cesta, ktoré sme ešte trošku roz-

valkali, a poprepichujeme ho vidličkou. Na celú plochu rozotrieme sviežu plnku a prekryjeme druhým plátom cesta.

To opäť poprepichujeme. Pred pečením koláč natrieme žĺtkom a posypeme sezamom

alebo rascou. Pečieme 15 minút na 200 °C a 15 minút na 180 °C.

Dobrá chuť!

Ema Reháková, foto: švo

OPTICKÉ CENTRUM

Zľava 50% na dioptrický rám

Očné vyšetrenia

Vnútroočný tlak

Vyšetrenie zrakovej ostrosti

Zameranie na multifokálne okuliare

Objednajte sa na 0948 018 804

VYDAVATEL: Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava **IČO:** 00305081 **DISTRIBÚCIA:** zadarmo do domácností **DÁTUM VYDANIA:** 12. apríla 2024, poradové číslo 4/2024, šiesty ročník **KONTAKTY:** e-mail: noviny@stupava.sk **REDAKČNÁ RADA:** Mgr. Erika Piesecká, predsedníčka redakčnej rady, Mgr. Silvia Blahútová Nagyová, PhDr. Stanislav Rumann, PhDr. Eva Švoňavová **ŠÉFREDAKTORKA:** PhDr. Eva Švoňavová, eva.svonavova@stupavskenoviny.sk **FOTOGRAF:** Peter Kubička **JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:** Ivana Fábryová **POST PRODUKCIA:** Jena Šimková **GRAFICKÉ SPRACOVANIE:** Ing. Matej Kotuľa **TLAČ:** Petit Press, a.s. **NÁKLAD:** 6 600 ks **CENA:** zadarmo **REGISTRÁCIA:** MK SR, EV 5773/19 ISSN 1339-9136 **PERIODICITA:** 8 x ročne. Redakčná rada si vyhradzuje právo príspevky krátiť, redakčne upraviť alebo aj nezverejniť. Názor vydavateľa a redakčnej rady sa nemusí zhodovať s názormi prispievateľov, za obsah nesie zodpovednosť autor príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za pravdivosť a obsah informácií obsiahnutých v platenej inzercii a v neredakčných príspevkoch.

STAVJANÍ MÁJA

30.4.2024 / 17.00

Obecný Dom Mást

17.00 / zdobenie mája

18.00 / stavanie mája

spieva zbor NEVĀDZA

19.00 / hudobná zábava

hraje Top Diamond

kotlíkový guláš, cigánska,
pivo, víno, voda, nealko...

24.00 / záverečná

Tešíme sa
na Vás!

 STUPAVA

ŠmakNinka s.r.o.

Zemné práce Stupava s.r.o.
www.zemnepracestupava.sk